

**Lideri
dzīvojamo māju
un sabiedrisko ēku
siltināšanā**

2. lappusē

**Kā likt
skolēniem
vairāk un labāk
lasīt?**

5. lappusē

**Mācības
jaunajām
māmiņām**

8. lappusē

Preiļos atjaunota Lāčplēša dienas lāpu gājiena tradīcija



● Svētdienas, 11. novembra, vakarā Preiļos pa Raina bulvāri devās lāpu gājiens. No Preiļu Romas katoļu baznīcas, kur notika aizlūgums, līdz A.Paulāna ielai, kur liesmoja uguns-kurs, gājiena dalībnieki nesa lāpas, degošas svecītes, tā atjaunojot kādreiz pašvaldībā aizsāktā tradīciju Lāčplēša dienā rikot svinigu gājienu. Foto: G.Vilcāns

Pēc aizlūguma Preiļu Romas katoļu draudzes baznīcā notikušais lāpu gājiens pa Raina bulvāri un atmiņu ugunskurs 11. novembra, Lāčplēša dienas, vakarā pulcēja daudzus jo daudzus preiliešus. Dažādu paaudžu ļaudis ar prieku atsaucās aicinājumam piedalities atjaunotajā tradīcijā.

Lāčplēša dienas svinības sākās ar aizlūgumu Preiļu Romas katoļu draudzes baznīcā, kas bija cilvēku pilna. Ipaši dekāna Jāņa Stepiņa vārdos un Preiļu novada domes priekšsēdētāja Alda Adamoviča teiktajā ieklausījās skolu jaunatne, kuriem jāturpina glabāt godā un cieņā Latvijas karavīru piemiņu.

Pēc aizlūguma gan ticigie, gan pašvaldības vadība, iestāžu un uzņēmumu pārstāvji, kā arī Zemessardzes 35. bataljona zemessargi devās lāpu gājienā pa Raina bulvāri. Laika apstākļi bija labvē-



ligi, tāpēc gājienā piedalījās arī ģimenes ar mazuļiem, kuriem šis notikums varbūt kļūs par vienu no spilgtākajām bērnības atmiņām. Pie kultūras nama lāpu gājiena dalībniekus sagaidīja Preiļu mūzikas un mākslas skolas mūzikas nodalījas pūtēju orķestrīs. Skanot patriotiskām melodijām, pasākuma dalībnieki pulcējās ap ugunskuru, par kuru A.Paulāna ielā 4 bija parūpējušies Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzeja darbinieki. Lielā katlā vārijās piparmētru tēja, kas, salieta krūzes, sildīja drēgnajā rudens vakarā nosalušās rokas. Pie atmiņu ugunskura klātesošos uzrunāja Zemessardzes 35. bataljona komandieris Ilmārs Sparāns, atgādinot ne tikai vēstures notikumus, bet arī stāstot par šodienas karavīriem, kuri godam veic savus pienākumus miera misijās dažādās pasaules valstīs. Ipaši viņš vērsās pie jauniešiem, aicinot viņus būt aktīviem, patriotiski noskapotiem un iesaistīties jaunsardzē, lai vēlāk papildinātu zemessargu rindas.

L.Kirillova

**Aizmirsi abonēt
“NOVADNIEKU”?**
**Dari to šodien
un saņem
laikrakstu
pēc piecām dienām!**

ZIŅAS

Preiļu Valsts ģimnāzija piedalīties tulkošanas konkursā

Kopš 2007. gada Eiropas Komisijas tulkošanas ģenerāldirektoriāts organizē tulkošanas konkursu «Juvenes Translatores» Eiropas Savienības skolām. Tā mērķis — veicināt svešvalodu apguvi, kā arī palīdzēt informēt sabiedrību par tulkošanas studiju programmām un par arvien pieauga pieprasījumu pēc tulkošājiem visā Eiropā, informē Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) angļu valodas skolotāja Anna Verza. Šogad tulkošanas konkursā Latviju pārstāvēs deviņas skolas, starp tām — arī Preiļu Valsts ģimnāzija. Konkurss notiks 27. novembrī, un tājā drīkst piedalīties tikai 1995. gadā dzimuši jaunieši.

Izraudzīto skolu skaits katrā dalībvalstī ir vienāds ar tās deputātu skaitu Eiropas Parlamentā (tas noteikts Lisabonas līgumā), tas ir, skolu skaits atspoguļo to, kāds būs Eiropas Parlamenta skaitliskais sastāvs no 2014. gada. Tulkošanas konkursā ir ļoti populārs, tāpēc ir arī ļoti liels atlases konkurss, lai tajā varētu piedalīties.

Notiks seminārs par atbalstu daudzdzīvokļu māju renovācijai

15. novembrī pulksten 10.00 Preiļos biznesa inkubatora telpās (Preiļi, Kooperativa iela 6) notiks seminārs “Atbalsts mājokļu siltināšanai”, informē Ekonomikas ministrijas Sabiedrisko attiecību nodalas vadītāja Evita Urpena.

Pasākuma dalībnieki tiks informēti par ES struktūrfondu aktivitātes “Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” nosacījumiem, aktuālajām izmaiņām un ieguvumiem, kā arī par biežāk pielautajām klūdām projektu sagatavošanā un ieviešanā. Semināra dalībnieki arī tiks informēti par būtiskākajiem aspektiem, kas jāņem vērā projekta īstenošanas laikā no būvniecības darbu veikšanas aspekta. Pasākuma otrajā daļā lektori stāstīs par risinājumiem fasāžu un jumtu siltināšanā, kā arī par siltumapgādes sistēmas renovāciju un biežāk pielautajām klūdām energoefektivitātes projektu īstenošanā.

Semināru organizē Ekonomikas ministrija un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra sadarbībā ar Latgales plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centru informatīvās kampaņas “Dzīvo siltāk” ietvaros.

ERAf aktivitātes “Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” mērķis ir paaugstināt daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitāti, lai nodrošinātu dzīvojamā fonda ilgtspēju un energoresursu efektīvu izmantošanu. Kā jau iepriekš ziņots, 2012. gada 18. septembrī Ministru kabinets apstiprināja papildus finansējuma piešķiršanu 15 miljonu latu apmērā šīs aktivitātes īstenošanai. Vienlaicīgi ar papildus finansējuma piešķiršanu veiktas arī izmaiņas aktivitātes īstenošanas nosacījumos. Ar izmaiņām var iepazīties Ekonomikas ministrijas mājas lapā. Kopējais aktivitātes īstenošanai piešķirtais finansējums ir 62,57 miljoni lati.

Papildu informācija par aktivitāti ir pieejama Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras mājas lapā un Ekonomikas ministrijas mājas lapā internetā. Jaunumiem par mājokļu renovāciju var sekot arī Twitter — twitter.com/siltinam, Youtube.com/siltinam.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Reitingu aģentūra Latvijai vidējā termiņā prognozē pozitīvas izmaiņas

9. novembrī starptautiskā reitingu aģentūra «Standard&Poor's» pieņēmusi lēmumu paaugstināt Latvijas kreditreitingu par vienu pakāpi, nosakot pozitīvu reitinga nākotnes prognozi, informē Finanšu ministrijas komunikācijas nodalas vadītājs Alekss Jarockis.

«Šis ir nozīmīgs Latvijas tautsaimniecības attīstības novērtējums un būtisks signāls ārvalstu investoriem. Esmu gandarīts par šo lēmumu, jo patlaban vairumam Eiropas Savienības valstu kreditreittings glūži pretēji — tiek samazināts. (...) Jau vairākus gadus Latvijas makroekonomiskie un fiskālie rādītāji konstanti ir labāki nekā tiek prognozēti,» norāda finanšu ministrs Andris Vilks.

«Standart&Poor's» savu lēmumu pamato ar Latvijas politiskās vides uzlabošanas, valdības noteikto fiskālo disciplīnu, samazinot pārmērīgo valsts budžeta deficitu no 8,2% no iekšzemes kopprodukta 2010. gadā līdz 1,6% 2012. gadā. Reitingu aģentūras ziņojumā norādīts, ka Latvijas ekonomiku tā redz kā vienu no elastīgākajām un noturīgākajām visā Eiropas Savienībā. Tāpat aģentūra norāda, ka turpinās uzlaboties tautsaimniecības izaugsmē.

Finanšu ministrs Andris Vilks pauž, ka patlaban ir loti svarīgi neatkarīties no izvirzītā mērķa, lai piesaistītu papildus investīcijas tautsaimniecībai, radītu jaunas darba vietas. Latvijas kreditreittings varētu augt arī turpmāk, ja finanšu un inflācijas rādītāji saglabās atbilstoši Māstrihtas kritērijiem un Latvija 2014. gada 1. janvāri tiks uzņemta eirozonā.

Urā, eksports sasniedzis jaunu rekordu

Eksporta apjoms septembrī sasniedzis jaunu vēsturiski augstāko vērtību — 649,7 miljoni latu, pārspējot augustā uzstādīto rekordu un eksporta gada izaugsmi paugstinot līdz 16,5%, ziņo Finanšu ministrija.

Līdzīgi kā iepriekšējos mēnešos būtiskāko devumu pieaugumā ir nodrošinājusi pārtikas un laukaimniecības nozare, kuras apjoms faktiskajās cenās mēneša laikā audzis par 47,7%, nodrošinot stabīlu 38,5% gada pieauguma saglabāšanos. Kopējais graudaugu kultūru eksports septembrī bijis astoņas reizes lielāks nekā augustā un 2,7 reizes lielāks nekā pērnā gada septembrī, sasniedzot 44,4 miljonus latu.

Metālu un to izstrādājumu nozare septembrī ir uzrādījusi otru augstāko eksporta vērtību šogad — 92 miljonus latu, kas ir par 36,5% vairāk nekā pagājušā gada septembrī. Savukārt koksnes un tās izstrādājumu eksporta izaugsmes tempi septembrī turpināja samazināties.

Labvēlīga eksporta un importa dinamika ir sekਮusi mēneša ārējās tirdzniecības deficitu samazināšanos līdz zemākajai atzīmei kopš 2011. gada janvāra — 82,7 miljoniem latu.

Kopumā eksporta apjomī 2012. gada trīs ceturkšnos ir auguši visās būtiskākajās Latvijas eksporta nozarēs.

Iedzīvotāji ar atzīmēm vērtē premjerus

Socioloģisko pētījumu kompānija «GfK» veikusi iedzīvotāju aptauju un secinājusi, ka vispozitīvāk tiek vērtēti premieri Valdis Dombrovskis un Andris Bērziņš. Kopumā kopš neatkarības atjaunošanas Latvijā nominējušās 17 valdības un 11 premjerministri.

Desmit ballu skalā augstāko vērtējumu — 5,2 balles — saņēmis Dombrovskis, savukārt viszemāko atzīmi iedzīvotāji likuši «treknog gadu» valdības vadītājam Aigaram Kalvītam — 3 balles. Kopumā premjeru darbs vērtēts kritiski. Ivars Godmanis, Andris Šķēle, Guntars Krasts saņēmuši 3,9 balles, Vilis Krištopans — 3,7 balles, Valdis Birkavs, Māris Gaile un Einars Repše — 3,6 balles, bet Indulis Ermis — 3,2 balles.

Ziņas sagatavoja L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības iela 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālrs. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpālečējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespējams SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesi
(otrdien, piektien).

Pašvaldībām aktivāk jāveic siltuma patēriņu un izmaksas samazinoši pasākumi

Aktualizējoties atsevišķu politisko spēku priekšvēlēšanu kampanai, kurā tiek izmantoti ar populistiški aicinājumi samazināt nodokļus, ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts uzsver, ka atbalsta pasākumiem jaunajā apkures sezonā, lai tie vislabāk sasniegstu mērķi, ir jābūt orientētiem uz mazturīgajiem iedzīvotājiem un šajā procesā galvenā loma ir pašvaldībām, kuru kompetence ir sniegt šāda veida pabalstus, informē Ekonomikas ministra preses sekretāre Daiga Grube.

Līdz šim, piemēram, Rīgā ar valsts atbalstu pabeigta siltināšana tikai 13 mājas, kas ir mazāk nekā 19 nosiltinātās mājas Liepājā, un Rīgas pašvaldība nav izmantojusi tās iespējas palidzēt iedzīvotājiem samazināt apkures rēkinus, ko sniedz valsts īstenotā daudzdzīvokļu māju renovācijas programma, kā arī nav strādājusi ar jau esošajiem pārādniekiem, kas daļā gadījumu rēkinus neizmaksā jaunprātīgi un no tā cieš pārējie iedzīvotāji.

Jau kopš 2009. gada Latvijā darbojas daudzdzīvokļu māju siltināšanas programma, kas sniedz iespēju mājas renovācijai saņemt līdz pat 50% līdzfinansējumu, samazinot energoresursu patēriņu un attiecīgi arī izmaksas, kas jānovirza rēkinu apmaksai. Līdzšinējā pieredze rāda, ka šo programmu loti veiksmīgi izmanto tās pa-

valdības, kuras mērķtiecīgi cenšas samazināt siltuma izmaksas iedzīvotājiem. Savukārt Rīgā māju siltināšana ar valsts atbalstu pabeigta tikai 13 daudzdzīvokļu mājām, bet AS «Rīgas namu pārvaldnies», kas pilnībā pieder pašvaldībai un apsaimnieko vairāk nekā 60% namu Rīgā, visā programmas darbības periodā vēl nav pabeidzis vienās mājas siltināšanu.

Ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts norāda: «Valmierā, kur starp Latvijas līelājām pilsētām ir zemākais siltuma tarifs, ir noslēgti ligumi vai ar valsts atbalstu jau nosiltinātās 52 daudzdzīvokļu mājas, bet Rīgā, kurā dzīvo aptuveni 700 000 valsts iedzīvotāji, tikai 47 mājas jeb mazāk nekā 10% no kopējā noslēgtā ligumu un nosiltināto māju skaita. Nosiltināto mājokļu pārvaldniesni sniegtie dati rāda, ka vienās mājokļos apkures rēkinus no siltināšanas un renovācijas pasākumiem veido vismaz 30%. Kā rāda pašvaldības uzņēmuma «Rīgas nami» bēdīgais piemērs, šie jautājumi acīmredzami nav bijuši Rīgas pašvaldības uzmanības lokā. Mājokļu siltināšanas vietā mēs redzam rīdzinieku naudas izšķērdešanu valūtas spekulācijās un populāriskus saukļus par nodokļu samazināšanu, ar kuriem tiek mēģināts maskēt Rīgas domes neizdarību mājokļu siltināšanas jautājumos.»

Ekonomikas ministrijas veiktā analīze un pašvaldību iesniegtie dati rāda, ka, sākoties jaunajai apkures sezonai,

deviņās lielajās pilsētās apmaksāti ir 91,1%, bet novadu pašvaldībās 83,6% no izsniegtajiem siltumapgādes rēķiniem. Iepriekšējā sezonā šie rādītāji bija attiecīgi 89,7% un 78,5%. Pašvaldību sniegtā informācija arī rāda, ka pieaug nevis nemaksātāju skaits, bet gan esošo nemaksātāju parādi, tāpēc pašvaldībām un to novadu pārvaldniekim ir daudz aktivāk jāstrāda ar šiem parādniekiem. Piemēram, AS «Rīgas siltums» sniedzis informāciju, ka tam ir 57 904 parādnieki, bet 2012. gadā tiesā par parādu piedziņu celtas tikai 548 prasības. Salīdzinājumam Jelgavā ir 2040 parādnieki, bet tiesā celtas — 676 prasības.

Līdztekus jautājumiem par siltuma ražotāju tarifu limeni, kuru pamatotibū ir jāpārbauda un jāapstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanai komisijai, viens no lielākajiem izaicinājumiem ir tieši energoresursu kopējā patēriņa samazināšana, istenojot energoefektivitātes pasākumus. Veicinot energoefektivitāti, mazinot patēriņu, samazinās arī iedzīvotāju izmaksas un mūsu atkarība no importētajiem energoresursiem un dabasgāzes, kas joprojām veido līdz pat 80% centralizētā siltumapgādē. Pašvaldībām ir pieejama arī valsts atbalsta programma siltumapgādes sistēmu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, lai samazinātu siltuma zudumus un iedzīvotājiem nebūtu jāmaksā par siltumu, kas līdz viņiem nemaz nenonāk.

Dzīvojamo māju siltināšanā līderis Preiļu novads, sabiedriskā sektora ēku siltināšanā — Līvānu novads

Preiļos pabeigta četru daudzdzīvokļu dzīvojamo māju renovācija, divu dzīvojamo namu siltināšana tuvojas nobeigumam, un sagatavota dokumentācija triju daudzdzīvokļu ēku siltināšanai. Tikpat čakli notiek publiskā sektora ēku siltināšana. Pašlaik Preiļos risinās Preiļu Valsts ģimnāzijas un mūzikas un mākslas skolas siltināšanas darbi. Paveikta pirmsskolas izglītības iestādes «Pasacīņa» filiāles siltināšana. Tiks uzsākta Preiļu 2. vidusskolas, Preiļu 1. pamatskolas un ģimnāzijas otvara körpusa siltināšana. Renovācijas darbi notikuši arī novada pagastos. Siltināta Aizkalnes pagasta pārvaldes ēka,

Pelēču pamatskola un pagasta pārvaldes ēka, Preiļu pagasta administratīvā ēka, kurā atrodas arī kultūras nams, krizes centrs un pānsija, energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi veikti Saunas pagasta Priekuļu pamatskolā.

Līvānos renvēta viena vairākstāvu dzīvojamā māja. Labāka situācija šajā novadā ar publiskā sektora ēku renovēšanu. Novadā veikta renovācija 19 ēkās: siltinātas pilsētas un lauku skolas, administratīvās ēkas, kultūras un sociālās iestādes.

Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novadā līdz šim nav īstenots neviens daudzdzīvokļu dzīvojamo māju renovā-

cijas projekts. Savukārt no publiskā sektora ēkām Vārkavas novadā siltināta Vārkavas vidusskola (nemot aizdevumu no valsts), bet pašlaik no Vides aizsardzības un regionālās attīstības ministrijas tiek gaidīts atzinums par Vārkavas pamatskolas siltināšanai sagatavoto un iesniegto projektu. Aglonas novadā siltināta Aglonas vidusskolas ēka, un norisinās prieķdarbi Aglonas internātividusskolas siltināšanas uzsākšanai. Riebiņu novadā siltināta viena publiskā sektora ēka Galēnu pagastā, un pašlaik notiek Rušonas pamatskolas sporta zāles siltināšanas darbi.

Sagatavoja L.Rancāne

GMI līmeni visiem trūcīgiem cilvēkiem plānots noteikt 35 latu apmērā

No 2013. gada 1. janvāra garantētā minimālā ienākumu līmeni (GMI) plānots noteikt visiem trūcīgiem cilvēkiem vienādā — 35 latus mēnesi, informē Labklājības ministrija (LM). Vienlaikus paredzēts, ka pašvaldībai būs tiesības noteikt augstāku GMI līmeni ne tikai vecuma un invaliditātes pensiju saņēmējiem, bet arī bērniem. Tā maksimālais līmenis plānots līdz 90 latiem.

To paredz LM izstrādātie Ministru kabineta "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni", kas 8. novembrī izsludināti Valsts sekretāru sa-

nāksmē. Tie vēl jāsaskapo ar ministrijām un jāapstiprina valdība.

GMI pabalstu izmaksu nodrošināšai 2013. gadā kopējais finansējums plānots 15,45 milj. latu apmērā, t.sk., pašvaldībās 14,52 milj. latu un LM līdzfinansējums 937,3 tūkst. latu par pašvaldību izlietotajiem līdzekļiem GMI pabalsta izmaksai līdz 2012. gada 31. decembrim.

Atgādinām, ka 2012. gada 27. septembrī sarunās par 2013. gada valsts budžetu valdība un Latvijas Pašvaldību savienība vienojās noteikt GMI līmeni 35 latu apmērā.

No 2013. gada 1. janvāra paredzēts pārtraukt līdzfinansējuma piešķiršanu

pašvaldībām un saglabāt pirms Sociālās drošības tīkla stratēģijas īstenošanas uzsākšanas noteikto sociālās palidzības pabalstu finansēšanas principu. Tas nozīmē, ka pabalstus pilnībā finansēs no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

GMI pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp Ministru kabineta vai pašvaldības domes noteikto GMI līmeni katram ģimenes loceklim un trūcīgas ģimenes (personas) kopējiem ienākumiem.

2011. gadā GMI pabalstu saņēma 121,8 tūkst. cilvēki jeb 40,5% no kopējā pašvaldību sociālās palidzības pabalstu saņēmēju skaita.

Izglītoja par piena produktu nozīmi veselības stiprināšanā

Viduslatgales profesionālajā vidusskolā ar izglītības programmas īstenošanas vietu Preiļos un Preiļu 1. pamatskolā vairāk nekā 200 audzēknī noskatījās dokumentālo filmu «Piena deja», noklausījās lekcijas par sieru, biezpienu un jogurtu.

Šo pasākumu organizēja biedrība «Siera klubs», un tas notika ES līdzfinansētās programmas «Mārketinga komunikāciju programma sieram un citiem piena produktiem» ietvaros. Programmu īsteno biedrība «Siera klubs», un triju gadu laikā dažādās Latvijas skolās notikuši vai arī vēl būs vairāk nekā 50 semināri un degustācijas. Tie tiek organizēti arī vairākās Latgales skolās, tostarp Preiļos un Daugavpili.

Biedrības «Siera klubs» valdes priekšsēdētāja Vanda Davidanova uzsvera, ka programmai «Mārketinga komunikāciju programma sieram un citiem piena produktiem» nepieciešams arī līdzfinansējums, kuru nodrošina piena pārstādes uzņēmumi, un

viens no galvenajiem ir akciju sa biedrība «Latgales piens».

Preiļu izglītības iestāžu jaunieši, diskutējot par filmu «Piena deja», atzina, ka viņi uzzināja interesantus jaunumus: kā rāzo sieru un jogurtu, ka biezpienu, krējumu un bezpiedevu jogurtu var izmantot kosmētikā, ka no siera var gatavot dažādus ēdienus, piemēram, vārit zupas, cept siera karbonādes, tortes, cepumus, gatavot salātus, pat kokteiļus.

Semināra izglītojošās daļas režumējums bija šāds: visus piena produktus rāzo no pilnvērtīgas iezīvielas — piena, kas satur vairāk nekā 100 cilvēka organismam nepieciešamas sastāvdalas, bet svarīgākās ir olbaltumvielas, kalcijss un citi mikroelementi, kā arī piena tauki un vitamini.

Lai nodrošinātu diennaktij ne pieciešamo kalcija devu, — lai būtu stipri kauli, veseli zobi un smaganas, veidotos spēcīgs skelets, — katru dienu jāizdzēr glāze piena, glāze skābpiena dzēriena un jāapēd 100 grami siera.

Pēc teorētiskās daļas sekoja bagātīga degustācija. Uz degustā-



● Daudzveidīgo piena produkciju degustē Viduslatgales profesionālās vidusskolas ar izglītības programmas īstenošanas vietu Preiļos audzēknī.

cijas galda bija Čedaras un Tējas sieri, biezpiena sieriņi «Gardumiņš», Krievijas, Holandes, Muižas un Ķimeņu sieri un vēl daudzi citi, kā arī jogurti. Preiļu

1. pamatskolas direktore Nora Šnepste atzina, ka skolēniem tas bija ne tikai garīgs, bet arī ar plašu informāciju piesātināts pasažums, un ka dzirdētais noderēs,

gan rakstot projektus, gan domājot par to, kā ikdienas ēdiene karti paplašināt ar dažādiem veselīgiem piena produktiem.

L.Rancāne

Renovēto māju iemītniekiem apkure ir lētāka

Vidējā maksa par siltumenerģiju
Preiļos oktobrī – 0,511 Ls/m²,
informē SIA "Preiļu saimnieks"
siltuma un ūdens nodalas vadītājs
Vladimirs Haritonovs.

Šī gada oktobrī AS "Latvijas Gāze" noteiktais dabasgāzes tirdzniecības gala tarifs 5. lietotāji grupai, kurā ietilpst pašvaldības SIA "Preiļu saimnieks", ir 293,10 Ls/tūkst.n.m³ (kopā ar akcizes nodokli 12 Ls; neieskaitot PVN). Atbilstoši apstiprinātajam siltumenerģijas tarifam pie šādas dabasgāzes cenas kopējais siltumenerģijas tarifs Preiļos oktobrī ar PVN ir 47,34 Ls/MWh, bet siera rūpīcas mikrorajonā – 42,85 Ls/MWh.

Oktobra norēkinu periods par apkuri bija 20 dienas (no 10. līdz 30. oktobrim). Saskaņā ar Latvijas Vides, geoloģijas un meteoroloģijas centra datiem vidējā gaisa temperatūra šajā periodā bija plus 5,31°C. Apkopotā informācija liecina, ka vidējā maksa par apkurināmās platības vienu kvadrātmētru iedzīvotājiem, kuri siltumenerģiju saņem no Liepu, Celtnieku un Pils ielu katlumājām, oktobrī ir 0,487 Ls ar PVN, bet siera rūpīcas mikrorajona iedzīvotājiem 0,42 Ls ar PVN. Ja analizē katras katlumājas apkalpojošās teritorijas atsevišķi, tad vidējās makas ir šādas: Liepu ielas katlumāja – 0,487 Ls/m², Pils ielas katlumāja – 0,511 Ls/m², Celtnieku ielas katlumāja – 0,508 Ls/m².

Maksu par apkuri sadārdzina ēku zemā siltumnoturība, un efektivitākais apkures rēkinu samazināšanas veids ir daudzdzīvokļu ēku kompleksā siltināšana. Oktobra norēkinu periodā renovētajās daudzdzīvokļu mājās iedzīvotāji maksā no 0,11 Ls līdz 0,17 Ls par kvadrātmētru.

Salīdzinot ar pagājušo gadu, šogad oktobra norēkinu periods bija par četrām dienām garāks; dabasgāzes cena palielinājusies par 18,8%, bet tā kā apkurei Preiļos tiek izmantota arī šķelda, siltumenerģijas tarifs attiecīgi palielinājies par 5,9%.

AS "Latvijas Gāze" prognozē, ka dabasgāzes cena līdz šī gada beigām saglabāsies līdzīnējā līmenī.

Turpinās ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības projekta realizācija

Novembri turpinās Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Preiļos, II kārtā” būvdarbi. Apakšzemes komunikāciju izbūve un pieslēgumu montēšana norītes, kā tas paredzēts darbu izpildes grafikā, atkāpes no plānotā varētu būt vienīgi laika apstākļu dēļ, informē SIA "Preiļu saimnieks" sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šnepste.

Plānots, ka novembri Plāviņu ielā (posmā no Varakļānu ielas līdz Zaļajai ielai) sāksies maģistrālā ūdensvada un kanalizācijas izbūves darbi. Ja laika apstākļi saglabāsies būvdarbiem labvēlīgi, tad plānots, ka maģistrālo inženiertīklu būvniecība novembra otrajā pusē turpināsies Zaļajā ielā (posmā no Plāviņu ielas līdz Livānu ielai). Līdztekus minētajiem, pieslēgumu izbūves darbi norītes arī Talsu ielā (posmā no Liepājas ielai līdz Atpūtas ielai) un Vidzemes ielā.

Sajos ielu posmos būvdarbi organizēti tā, lai, cik vien tās iespējams, mazāk traucētu iedzīvotāju pārvietošanos un lai satiksmes ierobežojumu būtu iespējami mazāk. Atsevišķās darbu norises vietās satiksmē būs slēgti tikai darba laikā, bet pēc darba dienas beigām būvbedres tiks aizbērtas un satiksmes plūsma atjaunota. Būvdarbu norises laiks tiek rūpīgi plānots, darbi sākas pēc pulksten astoņiem rīta un beidzas pirms pulksten pieciem vakarā, lai iedzīvotāji varētu ar automašīnām tikt uz darbu un atpakaļ.

Maģistrālā kanalizācijas tīkla izbūve Rīgas ielā tuvojas noslēgumam. Daugavpils ielā maģistrālā ūdensvada izbūve notiek, izmantojot beztransēju metodi, tādējādi satiksmes plūsmu iespējams nodrošināt pa vienu ielas pusī. Pieslēgumu montēšanas darbi šeit vēl turpināsies. Mechanizatoru ielā notiek maģistrālā ūdensvada izbūve, tāpēc vietās, kur notiek būvdarbi, ierobežota satiksmē.

SIA "Preiļu saimnieks" aicina iedzīvotājus un uzņēmējus savlaicīgi pieslēgt savus ipašumus pilsetas centrālajam ūdensvada un kanalizācijas tīklam. Vispirms jāiegriežas SIA "Preiļu saimnieks" Liepu ielā 2, kur varēsiet aizpildīt pieteikuma veidlapu, lai saņemtu tehniskos noteikumus un saskaņā ar tiem uzbūvētu savus ūdensvada pievadus un kanalizācijas izvadus līdz pieslēguma vietai.

Privātmāju iedzīvotāji piedalījās talkās

Ari šoruden SIA "Preiļu saimnieks" atkritumu apsaimniekošanas daļa aicināja piedalīties rudens uzkopšanas talkās tās privātmājas, kurām noslēgti ligumi par sadzives atkritumu izvešanu. Talku laikā privātmāju iedzīvotāji bez maksas varēja atrīvoties no atkritumiem, kuriem nav piemēroti 240 l sadzīves atkritumu konteineri, – no zaļajiem dārza atkritumiem un vecām mēbelēm, arī no atkārtotai pārstrādei derīgiem atkritumiem – logu, pudeļu un burku stikla, makulatūras, nolietotās sadzīves tehnikas, dienasgaismas lampām, nobrauktām autoriepām.

Talku laikā pēc grafika pa ielām kursēja SIA "Preiļu saimnieks" traktortehnika un uzņēmuma darbinieki iedzīvotājiem palīdzēja atkritumus ie kraut piekabēs. Kaut gan talkas nenotiek pirmo reizi un visiem iedzīvotājiem to kārtība labi zināma, diemžēl bija gadījumi, kad iedzīvotāji savus atkritumus bija atstājuši ceļa malā, un, paši būdami mājas, nenāca palīgā tos iekraut piekabēs.

Atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Vineta Igolniece pastāstīja, ka daudzas privātmājas talkās aktīvi pie-



● Ar atkritumiem talkas laikā tika piepildītas 27 traktora piekabes.

dās. Kopumā talku dienās tika izvestas 27 traktoru piekabes ar dažādiem zaļajiem atkritumiem.

Par rudens talku norisi no daudziem iedzīvotājiem saņemti pateicības vārdi

kā apliecinājums tam, ka šādas talkas ir nepieciešamas un jāaplāno arī turpmāk.

Materiālus sagatavoja L.Kirillova

RIEBINĀ NOVADĀ

Izbūvēts šķembu segums no Galēniem uz Sīlukalnu



● Jaunās tehnoloģijas izbūve uz grants ceļiem – tiek pielīmētas divas šķembu kārtas ar bitumena emulsiju.

Latgales autovadītāji būs ievērojuši, ka uz vairākiem valsts vietējiem autoceļiem notiek intensīvi remontdarbi. Šāds cela remonts Riebinu novadā notiek uz valsts vietējā autoceļa Galēni – Sīlukalns – Stirniene posmā Galēni – Sīlukalns, ziņo Riebinu novada sabiedrisko attiecību specialistis Rolands Naglis.

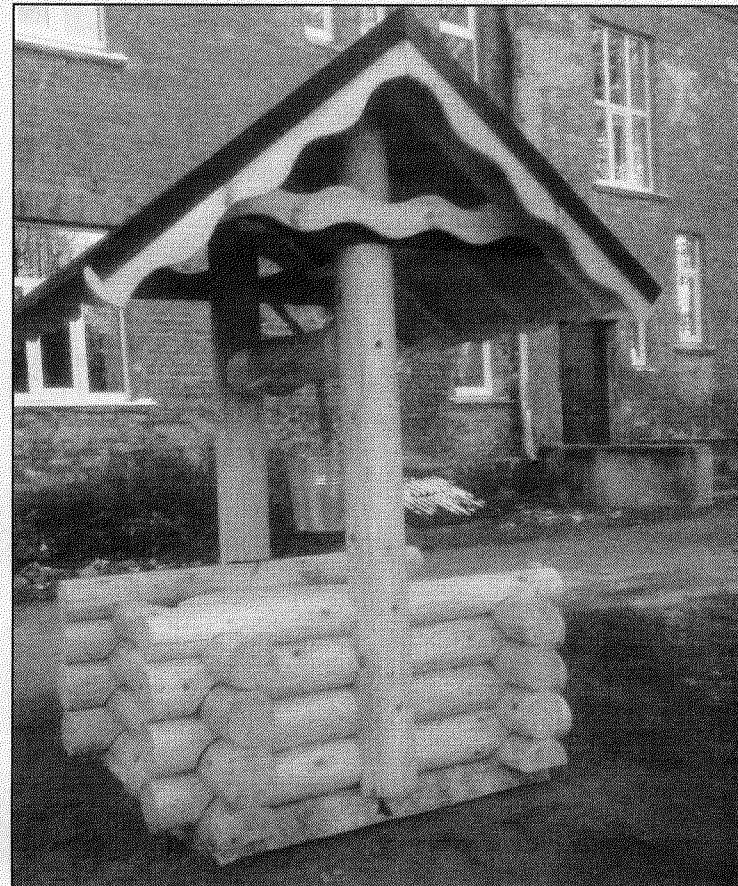
Kā informēja VAS "Latvijas valsts ceļi" Latgales reģiona Preiļu nodalā, tur tiek realizēts projekts "Valsts vietējā autoceļa Galēni – Sīlukalns – Stirniene sabrušā posma no 1,28. km –

6,53. km ārkārtas uzturēšanas darbi". Precīzak sakot, tiek izbūvēts šķembu segums, kas pašlinās segas nestspēju. Šie darbi ir turpinājums 2007./2008. gadā iesāktajiem remontdarbiem, kad tika izgriezti koki un krūmi, izrakti sāngrāvji, izbūvētas caurtekas un grants segums. Ja šie darbi nebūtu izpildīti, tad tagad nevarētu veikt šķembu seguma izbūvi, kas 2013. gadā noslēgsies ar divkāršo virsmas apstrādi, pielīmējot divas šķembu kārtas ar bitumena emulsiju. Šī darbu tehnoloģija ir jauns eksperiments,

kā novērst segas putēšanu un pašlināt tās nestspēju. Šī tehnoloģija ir vismaz četrās reizes lētāka, kā izbūvēt asfaltbetona segumu, kas mūsdienā ekonomiskās križes laikā nav iespējams.

Sādi remontdarbi notiek visos Latgales novados. Bijušā Preiļu rajona teritorijā, šāds projekts pabeigts Livānu novadā, uz autoceļa Livāni – Gavartiene – Stelki. Paralēli notiek remontdarbi Preiļu un Vārkavas novados uz autoceļa Upmala – Ančkini – Pieniņi – Kauša un Aglonas novadā uz autoceļa Aglona – Višķi.

Silajānos noslēdzies projekts "Tīrs ūdens – tīra vide"



● Silajānēšu realizētais projekts – aizvietots novecojušais akas augšējais grods ar koka guļbūvi.

Silajānos ir veiksmīgi noslēdzies biedrības "Preiļu rajona partnerība" mazo grantu projekts "Iedzīvotāji veido savu vidi", stāsta projekta koordinatore Olita Vulāne.

Akas ūdens visos gadsimtos cilvēkiem bija vītāli svarīgs. Tieku uzskatīts, ka tas ir tirākais un vēsākais ūdens. Vienīgā aka, kura ir pieejama visiem Silajānu iedzīvotājiem un ciemata viesiem, atrodas pie skolas. Ikdienā aku izmanto vairākas ģimenes, kuru mājas nav pievienotas ūdensvadam, bet loti bieži arī citi iet uz aku pēc tīra dzeramā ūdens.

20. gadsimta vidū raktajai grodu akai bija nepieciešams remonts. Akas virszemes grods bija ieplaisājis, nolietojusies metāla kēde un koka vāks. Tas viss pasliktināja ūdens kvalitāti akā.

Iniciatīvas grupas "Mēs – Sila-

jāniem" dalībnieki saviem spēkiem veica akas renovāciju, aizvietojot novecojošo akas augšējo grodu ar koka guļbūvi. Silajānu ciema iedzīvotāji darbus paveica saviem spēkiem, piesaistot visus, kuri gribēja palīdzēt. Īpašs palīdzies Silajānu iedzīvotājiem Valērijam Jurkānam un Valērijam Kolcovam, kuri veica gan guļbūves ciršanas darbus, gan realizēja savas radošās idejas.

Projekts ir noslēdzies. Tā galvenie ieguvēji ir Silajānu ciemata iedzīvotāji, kuri ikdienā varēs izmantot aku. Sakārtots kārtējais stūrītis Silajānu pagastā.

Darbojoties šajā projektā, cilvēki bija iesaistīti lietderīgā darbā, apguva jaunas darba prasmes un iemānas. Varbūt tas dos impulsu jaunām idejām, kā padarīt pagastu sakoptāku un skaitāku.

Sagatavoja L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ

Turpinās ūdenssaimniecības sakārtošanas darbi

Līvānos turpinās projekta «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Līvānos II kārtā» būvniecības darbi. SIA «Līvānu dzīvokļu un komūnālā saimniecība» saņemtā informācija liecina, ka pašlaik noris maģistrālā ūdensvada tīklu un kanalizācijas izbūve vairākās Līvānu ielās, noteikūdenu pieņemšanas rezervuāra izbūve, kā arī turpinās Baznīcas un Domes ielas noteikūdenu pārsūknēšanas staciju spiedvada rekonstrukcijas darbi.

Notiek arī maģistrālā ūdensvada tīklu un piešķuma izbūves darbi Dzirnavu, Siguldas, Latgales, Vidzemes, Uzvaras un Upes (Smilšu) ielās, pašteces kanalizācijas tīklu un piešķumu izbūves darbi Rīgas, Jelgavas, Vecbāznicas, Cētuves, Sofijas, Kuldīgas, Baznīcas un Strēlnieku ielās. Tāpat arī notiek noteikūdenu pieņemšanas rezervuāra izbūve. Tā tilpums būs 1000 kubikmetri. Turpinās Baznīcas un Domes ielas noteikūdenu pārsūknēšanas staciju spiedvada rekonstrukcijas darbi.

Kopumā projekta «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Līvānos II kārtā» ietvaros Līvānos plānots veikt sādus darbus: tris esošo sūkņu staciju rekonstrukcija un noteikūdenu rezervuāra izbūve, ūdensvada tīkla izbūve 2645 metru garumā, kanalizācijas tīkla izbūve 9780 metru garumā, spiedvada rekonstrukcija 4000 metru garumā.

Izbūvējot jaunos tīklus, tiks vēl vairāk sakārtota

Līvānu pilsētas vide, vēl lielākam skaitam iedzīvotāju radot iespēju pieslēgties pie pilsētas kanalizācijas un ūdens apgādes tīkliem. Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība.

Slēdza stikla muzeju līdzšinējās telpās

6. novembrī tika slēgtas Līvānu stikla muzeja vēsturiskās telpas Līvānos, Zalajā ielā 23. Svinīgo stikla muzeja telpu slēgšanas pasākumu ar uzrunu atklāja Latgales mākslas un amatniecības centra un pašlaik arī Līvānu stikla muzeja vadītāja Ilze Griezāne. Piedalījās Līvānu stikla muzeja ilggadējā darbiniece Ināra Ostrovska, Saeimas deputāts Jānis Klaužs, Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaičods. Pasākuma viesi, kas lielākoties bija kādreizējie Līvānu stikla fabrikas darbinieki, varēja kavēties atmiņās, gan klausoties svinīgajās viesus uzrunās, gan arī skatoties padomju gados tapušas vēsturiskas filmas par stikla trauku ražošanas procesu un Līvānu stikla fabriku.

Pirms vēsturisko telpu slēgšanas divu dienu laikā muzeja eksposīciju ikviens varēja apmeklēt bez maksas. Uz šo aicinājumu atsaucās vairāk nekā 1000 apmeklētāji — gan vietējie novada iedzīvotāji, gan arī tādi, kas muzeja apskates dēļ bija mērojuši vairākus desmitus kilometru. Stikla izstrādājumu muzejs līdzšinējās telpās atradās 33 gradus. Jaunajā tūrisma sezonā, 2013. gada pavasarī, eksposīcija būs skatāma Latgales mākslas un amatniecības centrā.

Skolotāji pieredzes apmaiņas nolūkos apmeklēja Daugavpils izglītības iestādes

Līvānu novada mājturības un tehnoloģiju, kā arī vizuālās mākslas skolotāji devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Daugavpili.

Līvānu novada mājturības un tehnoloģiju metodiskās apvienības vadītāja Maija Kulakova informēja, ka braucienā apmeklēja Daugavpils Cēlnieku profesionālo vidusskolu, kur sagaidīja skolas direktore Ināra Ostrovska un pastāstīja par skolā apgūstamajām mācību programmām, par nākotnes iecerēm skolas attīstībai. Bija iespēja iepazīties ar mācību darbnīcām, tikties ar meistariem un uzdot interesējošos jautājumus. Skola ir labi sakārtota vide, tās sakārtošanā piedalās audzēknī, kuri apgūst dažādas celtnieku profesijas.

Pēcpusdienā skolotāji devās uz Daugavpils mākslas vidusskolu „Saules skola”, kuru vada direktore Ilona Linarte-Ruža. Ar „Saules skolu” iepazīstināja profesionālo mācību priekšmetu nodalas vadītāja, tekstīla dizaina nodalas skolotāja Digna Gordijenko un kulturoloģijas skolotāja Inga Krasilnikova. Skolotājiem bija iespējas ielūkoties skolas radošajās darbnīcās, iepazīties ar daudziem radošajiem projektiem, videoversijā noskaitījās audzēknī veidotās tematiskās terpu kolekcijas. Interesi izraisīja kvalifikācijas darbu izstāde.

Patikami bija dzirdēt abu Daugavpils izglītības iestāžu skolotāju labās atsaукsmes par Līvānu novada skolu audzēkņiem, kuri izvēlējušies izglītību turpināt šajās iestādēs. Skolas cer arī turpmāk sagaidīt tikpat labi sagatavotus audzēkņus.

Sagatavoja L.Rancāne

Veicinās skolēnu lasītprasmi

Lai uzlabotu skolēnu lasītprasmi un veicinātu skolēnu lasītprieku, šajā mācībā gadā 23 Latvijas skolās no 5. līdz 7. klasei uzsākta jauna programma «Vienaudžu mācīšanās lasītprasmes atbalstam 5. — 7. klasei» jeb VIMALA. Sākot ar oktobri, šajā projektā iesaistījušies gandrīz 70 latviešu valodas un literatūras skolotāji, tajā skaitā arī Preiļu novada Preiļu vakara (maiņu) un neklāties vidusskolas, kā arī Aglonas novada Aglonas vidusskolas skolotāji.

Starptautiskās izglītības sniegumu novērtēšanas asociācijas veiktais pētījums, kurā piedalījās ap 215 000 skolēni, tajā skaitā 4162 skolēni no Latvijas, liecina, ka Latvijā ir visnegatīvākā skolēnu attieksme pret lasīšanu. Savukārt Latvijas Universitātes projekta pētījumā tika atklāts, ka lasītprasmes trūkums ir arī viens no tiem faktoriem, kas var negatīvi ietekmēt skolēna sekmes mācībās un līdz ar to palīelināt sociālās atstumtības risku. Preiļu vakara (maiņu) un

neklāties vidusskolas, kurā mācās no 7. līdz 12. klasei, direktore **Klavdijs Zarāne** izsakās tieši: skolēnu lasītprasme ir vaja, kas liecina, ka šajā ziņā nav piestrādāts ne ģimēnē, ne sākumskolā, ne pamatskolas jaunākajās klasēs. Nenoliedzami, negatīvu iespādu radījusi pārliekā aizraušanās ar internetu, taču arī piedatora bērni nevis izglītojas, bet lielākoties pavada laiku spēlēs. Bez lasīšanas neveidojas vārdukrājums, tāpēc skolēnu valoda ir nabadzīga. 12. klases skolēns nevar uzrakstīt par trim teikumiem garāku domrakstu, jo vīnš neprot domāt, analizēt, tēlaini aprakstīt, jo nezīna nosaukumus nedz priekšmetiem, nedz parādībām, nedz izjūtām. Lasītneprāšana negatīvi ietekmē rezultātus arī citos mācību priekšmetos, jo, piemēram, matemātikā teksta uzdevumu nevar atrisināt, neizprotot, kas tajā teikts. Tāpat tas attiecas uz jebkuru citu priekšmetu. Lasītneprāšana vērojama gan latviešu, gan citu tautību skolēniem.

Preiļu valodas iesaistījusies projektā «Atbalsta programmu izstrāde un iestenošana sociālās atstumtības riskam pakļauto jaunu

niešu atbalsta sistēmas izveidei», kurš sastāv no vairākām sadāļām. Viena no tām ir saistīta ar atbalstu pozitīvai uzvedībai, otrs ar emocionālās audzināšanas stundām, bet trešā ar vienaudžu mācīšanos lasītprasmes atbalstam. Projekta ietvaros skolā daudz kas paveikts, — izstrādāti pozitīvās uzvedības noteikumi, ieviesta apbalvojumu sistēma par labiem darbiem, regulāri notiek tikšanās ar projekta koordinatoriem, mācības pedagoģiem, pārrunas par paveikto. Projektā iesaistītie skolotāji ir papildinājuši nepieciešamās zināšanas, piedaloties attiecīgos semināros Rigā un Daugavpilī, bet pēc tam jauniegūtās zināšanas tiek nodotas kolēgiem skolā. Tieši lasītprasmes veicināšanai tiek izmantota ASV Vanderbiltas Universitātē izstrādātā metodika, kas paredz, ka vienaudži, pēc noteiktas sistēmas viens otru atbalstot, lasa pāri pēc kārtas 12 nedēļu garumā trīs reizes nedēļā pa desmit minūtēm. Skolēni šajā procesā gan nostiprina lasīšanas tehniku, gan attīsta atstātīšanas, rezumēšanas, prognozēšanas prasmes. Metodikas iestenošana kopumā veicina ne vien lasītprasmi, bet arī lasītinteresi. Šādus

darbošanās veidus sākuši pielietot arī valodaskolas pedagoģi, — lasīšanas metodi, kad viens lasa, bet otrs seko līdzi, savukārt citi klausās, var izmantot gandrīz visās mācību stundās, kas saistītas ar lasīšanu. Bez tam skolotāji arī paši sagatavo lasāmos tekstus, lai tie būtu interesanti.

Preiļu novada izglītības pārvaldes skolu speciāliste **Dzintra Šmukste**, kas darbojas lasītneprāšana projektā, savukārt stāstīja, ka drīzumā pie projektā iesaistīto skolu skolotājiem novāks rokasgrāmata «VIMALA: vienaudžu mācīšanās lasītprasmes attīstībai 5. — 7. klasei». Pašlaik pedagoģi saņēmuši šīs rokasgrāmatas darba variantu. Notikusi arī četri rokasgrāmatas aprobācijas semināri Rīgā, Smiltenē, Saldū un Daugavpilī, kur piedalījās arī Dzintra Šmukste un pēc atgriešanās ar iegūtajām zināšanām dalījās ar pārējiem pedagoģiem, kas darbojas šajā projektā. Radušies arī pirmie secinājumi. Piemēram, apgrūtniši ir tas, ka lasītneprāšana nodarībām — lasīšanai — jānotiek mācību stundās. 10 minūtes, kas jāvelta lasīšanai, saīsina jau tā iso laiku, kas

skolotājam dots skolēnu zināšanu pārbaudei, kā arī jaunās vielas izskaidrošanai.

Projektā «Atbalsta programmu izstrāde un iestenošana sociālās atstumtības riskam pakļauto jaunu audzināšanas sistēmas izveidei» iesaistījusies arī Aglonas novada Aglonas vidusskola. Skolas direktore **Lidija Šatilova** informēja, ka mācību iestāde radoši piedalās citās projekta aktivitātēs, bet šogad pievērsusies arī lasītprasmes veicināšanai. Skolotājas Monika Pušnakova un Regina Grigale piedalās kursos un semināros, apgūstot nepieciešamās zināšanas, kas pēc tam tilks nodotas citiem pedagoģiem, lai nākošajā mācību gadā varētu aktīvi darboties projektā. Nevar teikt, ka skolēni maz lasītu, uzsvēra direktore, jo bērni bibliotēku apmeklē bieži un nem uz mājām grāmatas. Taču lasīšana notiek automātiski, daļa no skolēniem tekstu neizlasa līdz galam, tajā neiedzīlinās, nedomā līdzi. Gala rezultātā viņi nesaprot mācību vielu, un samazinās kopējais zināšanu līmenis. Lasītprasmes veicināšana noteikti uzlabos skolēnu sekmes.

L.Rancāne

VIEDOKLĀ

Profesionālo skolu nākotne pagaidām nekļūst skaidrāka

No darba devējiem arvien biežāk izskan viedokļi, ka Latvijā esošās profesionālās skolas isti nespēj sagatavot dažādām nozarēm nepieciešamos speciālistus. Skolu pārstāvji apgalvo, ka izglītības iestāžu nākotni apdraud slīktā demogrāfiskā situācija. Satraukumu vēl lielāku rada valsts vēlme nodot profesionālās skolas pašvaldību pārziņā, savukārt pēdējās apsver iespēju no tāda «goda» atteikties. (Līdz šī gada 31. decembrim pašvaldībām ir jāsniedz atbilde izglītības un zinātnes ministrijai, vai tās ir gatavas pārņemt savā bilance vietējās profesionālās skolas.)

Piedāvājam jūsu uzmanībai vairākus viedokļus par profesionālās izglītības tēmu.

grāmatvežus, bet nozaru asociācija iebilda, paldies, mums tik daudz nevajag. Tāpēc ministrijā skolu sākotnējie audzēkņu uzņemšanas plāni tika korigēti. Uzskatu, ka nozaru eksperītu padomju viedoklis un loma darba plānošanā ir ārkārtīgi svarīga.

Esmu pārliecināta, ka šobrīd Latvijā iestājies profesionālās izglītības laiks. Par to liecina fakts, ka vairāk nekā 100 miljoni latu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda novirzīti tieši profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras un mācību aprīkojuma modernizācijai. Eiropas Sociālā fonda projektus izmantojam, lai pārstrukturētu un modernizētu izglītības saturu un palīdzētu pilnveidot kvalifikāciju pedagoģiem. Moderna bāze, kvalificēti pedagoģi un elastīgs profesionālās izglītības saturs ir noteicīgie faktori, lai profesionālā izglītība Latvijā būtu pievilcīga.

Galvenais mērķis ir piesaistīt arvien vairāk jauniešu. Ja šobrīd pēc pamatskolas beigšanas nedaudz vairāk kā 40 procenti jauniešu izvēlas profesijas apguvi, mūsu mērķis ir palielināt šo skaītī līdz 50 procentiem, kā tas, piemēram, pašlaik ir Liepājā, kur loti daudz pamatskolas beidzēju izvēlas amata apguvi. Tāpēc liela nozīme ir karjeras izglītībai. Tāpat jāveido sociālā atbalsta shēma audzēkņiem. Paralēli valsts stipendijai, kas ir septiņi lati, pastāv iespēja saņemt Eiropas Sociālā fonda stipendiju, kas vidēji sasniedz 70 latus mēnesi.

11 profesionālās izglītības iestādes gatavo projektu iesniegumus ERAF konkursa otrajai kārtai. Latgales reģionā tās ir Daugavpils celtnieku profesionālā vidusskola, Daugavpils Valsts

tehnikums un Austrumlatgales profesionālā vidusskola. Viduslatgales profesionālā vidusskola, kurā sastāvā ir arī Preiļi, nav šī finansējuma saņēmēji. Tiesa, ministrijā ir sapņums iesniegums, ka Viduslatgales profesionālā vidusskola vēlas saņemt līdzfinansējumu Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekta iestenošanai, kas saistīts ar ēku siltināšanu. Ministrijā plāno atbalstīt Preiļu mācību iestenošanas vietas plānus. Tagad nepieciešams tikai labs projekts, lai, iesniedzot to Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, finansējumu varētu iegūt.

Runājot par profesionālās izglītības nākotni, gribu uzsvērt, ka katrai iestādei ir jāveic viss iespējamais, lai skolu saglabātu, attīstītu. Negatīvās demogrāfiskās situācijas iespādiā vērojama ļoti liela cīņa par audzēkņiem. Nebūs bērnu, nebūs arī skolas, tāpēc daudz kas ir pašu rokās.

Jāgaida pašvaldību lēnumi

Viduslatgales profesionālās vidusskolas direktors AIVARS SKRINDA:

— Pašlaik esam tādā kā starpībā, kad isti nav skaidrības par nākotni. Vai pašvaldības griēbēs pārņemt profesionālās izglītības iestādes? Cik zinu, Preiļu novada dome vēl nav lēmusi par šo jautājumu. Dagdas un Jaunaglonas skolas, iespējams, pašvaldības pārņems. Daugavpils novadā izveidota pat ipaša komisija, kas pēta situāciju Višķos.

Profesionālās skolas nav iešķējams salīdzināt ar vispārizglītojošajām skolām. Audzēkņi ir ne vien no tuvākās apkārtnes,

bet arī kaimiņu pašvaldībām un atsevišķos gadījumos pat no visa reģiona. Piemēram, Višķos 60 procenti audzēkņu ir no Daugavpils un novada, bet 40 procenti — no citiem Latgales novadiem. Pēc izglītības iegūšanas viņi aizbrauks projām. Tāpēc aktuāls ir jautājums, no kādiem avotiem nāks finansējums — vai tās būs valsts dotācijas, vai kopējs pašvaldību «katlinš»?

Viduslatgales profesionālajā vidusskolā apvienotas četras izglītības programmas iestenošanas vietas, nenoliedzami, ka visas profesijas, kas tiek mācītas un pēc kurām ir pieprasījums darba tirgū, jārealizē arī turpmāk. Mūsu uzdevums ir saglabāt jauniešiem iespēju apgūt profesiju pēc iespējas tuvāk viņu dzīves vietai reģionā. Ir jācenšas sabalansēt divas lietas. Pirmā — iespēja apgūt profesiju, kas būtu konkurētspējīga. Otrā — darba devēju pieprasījums konkrētā specialitatē. Attiecībā par skolu beidzēju nodrošinājumu ar darbu, gribu uzsvērt, ka Latgalē ekonomiskā situācija nav tāda, lai darba devējs tikko skolas solu pametušam jaunietim būtu gatavs maksāt četrus vai piecus simtus latu. Tāpēc svarīga ir jauniešu motivācija strādāt. Jāatzīst, ka dala jauniešu, iegūstot Latvijā pietiekami konkurrētspējīgu izglītību, dodas uz ārzemēm, kur savā profesijā var nopelnīt nesalīdzināmi vairāk.

Attiecībā par profesionālo skolu Preiļos, gribu teikt, ka šeit audzēkņu un pedagoģu kolektīvā ir jūtama patīkami pozitīva domāšana, kas ir atšķirīga no citās skolās redzētā un dzirdētā.

Sagatavoja L.Kirillova

Arodizglītībai ir plašas iespējas

Izglītības un zinātnes ministrijas izglītības departamenta direktora vietniece profesionālās un pieaugušo izglītības jautājumos INA VĀRNA:

— Kā zināms, valdības rīcības deklarācijā noteikts, ka Izglītības un zinātnes ministrijai līdz 2015. gadam jārada priekšnoteikumi profesionālās izglītības iestāžu nodošanai pašvaldībām vai nozaru asociācijām. Šobrīd situācija ir tāda, ka pašvaldību viedokli ir ļoti atšķirīgi. Ir pašvaldības, kas jau šobrīd grib pārņemt profesionālās izglītības iestādes savā padotibā. Tajā pašā laikā ir pašvaldības, kas šobrīd gaida nosacījumus, kādi tiks piedāvāti pārņemšanai. Protams, ir arī pašvaldības, kas vienkārši nevēlas pārņemt, jo uzkata, ka profesionālajai izglītībai jābūt organizētai valsts vai vismaz reģionālā līmeni.

Izglītības un zinātnes ministrija ir lūgusi visas pašvaldības, kuru administratīvajā teritorijā atrodas kāda profesionālās izglītības iestāde, paust savu viedokli līdz decembra beigām. Līdz nākamā gada 1. martam apkoposim pa-

valdību viedokļus un sniegsim savus priekšlikumus šajā jomā. Mans viedoklis ir tāds, ka lielās profesionālās izglītības iestādes, kuras plānojam veidot kā profesionālās izglītības kompetences centrus, paliek ministrijas padotibā. Bet, ja pašvaldība, piemēram, uzskata, ka tai nepieciešama profesionālā skola, sagatavojojot speciālistus savas vai tuvāko pašvaldību vajadzībām, arī tas varētu būt reāls risinājums. Pašlaik valsti ir piecas profesionālās izglītības iestādes, kas ir pašvaldību padotibā.

Audzēkņu sagatavošanā ļoti ciešai jābūt sadarbībai ar sociālajiem partneriem, tas ir, darba devējiem. Tieši darba devējiem jābūt noteicējiem, pasākot, cik speciālistu jāsagatavo. Savukārt Izglītības un zinātnes ministrijas un mūsu padotibās iestāžu uzdevums ir sagatavot nepieciešamos speciālistus atbilstošā kvalitātē un tādus, kādus pieprasī darba tirgus. Piemēram, šogad, plānojot uzņemšanu profesionālās izglītības iestādēs, jaujām sociālo partneru, nozaru eksperītu viedokļus. Izveidojās vairākas kuriozas situācijas, kad izglītības iestādes vēlējās sagatavot, teiksim, vairāk nekā 250

Novērtēja brīvprātīgo veikumu

Livānu novada kultūras centrā jauniešu dienas «Mirkļu Fabrika» ietvaros tika pasniegti apliecinājumi un balvas tiem Livānu novada jauniešiem, kas veic brīvprātīgo darbu.

Kaut arī jaunieši brīvprātīgo darbu Livānu bērnu un jauniešu centrā, kā arī citās novada pašvaldības iestādēs un biedrībās jau veikuši gadiem ilgi, šāds apliecinājums tika izsniegti pirmo reizi, informēja bērnu un jauniešu centra jaunatnes lietu speciāliste Inga Zvaigzne-Sniķere. Tādēļ šajā reizē tika apbalvoti jaunieši, kas brīvprātīgā kārtā darbojušies pēdējos trijos gados. Taču turpmāk brīvprātīgo jauniešu apbalvošanas pasākums plānots ik gadus.

Lai būtu vienkāršāk novadā organizēt brīvprātīgo darbu, Livānu bērnu un jauniešu centrs ir izstrādājis «Jauniešu brīvprātīgā darba pieredzes apliecināšanas vadlīnijas». Tajās noteikts, ka jaunietis ar brīvprātīgā darba organizētāju var slēgt gan rakstisku, gan mutvārdu vienošanos. Brīvprātīgajā darbā nostrādātās stundas

var tikt uzskaitītas, turklāt, strādājot vairākās iestādēs vai organizācijās, stundas tiek saskaitītas kopā. Lai vieglāk būtu uzskaitīt brīvprātīgā darba stundas un veiktos pienākumus, jaunieši saņem nelielu grāmatīgu «Manas brīvprātīgā darba stundas», kurā ierakstus veic paši, taču darba devejs ar savu parakstu apliecinā padarīto. Atkarībā no brīvprātīgajā darbā nostrādāto stundu skaita, iespējams saņemt triju dažādu līmeni apliecinājumus. Ja brīvprātīgajā darbā nostrādāts ne mazāk kā 50 stundu, var saņemt Bronzas līmena apliecinājumu. Par 100 un vairāk nostrādātām summām tiek piešķirts Sudrabas līmena apliecinājums, bet Zelta līmena apliecinājums paredzēts tiem jauniešiem, kas brīvprātīgajam darbam piedojuši ne mazāk kā 150 stundas.

Izvērtējot pēdējos trijos gados veikto brīvprātīgo darbu, Zelta apliecinājumu saņēma 12 jaunieši: Sanita Pinupe, Anastasijs Laizāns, Ritvars Bogdanovičs, Santa Patmalniece, Arta Buceniece, Irīna Šahova, Artis Skrūzmanis, Daiga Grāvīte, Kintija Lazdāne, Evija Ozola-Ozoliņa, Māri-

tiņš Apīns un Artūrs Poikāns. Sudrabas apliecinājums piešķirts pieciem brīvprātīgajiem: Agrīm Vanagam, Lienei Lapīnai, Gerdai Kivlenieci, Evi jai Pastarei un Ēlvītai Barkovskai. Bronzas apliecinājumu bija nopelnījuši seši jaunieši: Biruta Stikāne, Dagnija Moče, Paula Kirillova, Dinija Bo reiko, Sandis Bogačenkovs un Einārs Jonāns.

Inga Zvaigzne-Sniķere uzsvēra, ka pateicību pelnījis SIA «Z — Light» valdes priekšsēdētājs Daumants Pfafrods, ar kurā atbalstu jaunieši saņēma ipaši šim pasākumam sagatavotas balvas ar apdroku.

Jauniešu veikumu izvērtēt bija grūti, pauða Inga Zvaigzne-Sniķere, jo agrāk jaunieši neuzskaitīja padarīto, tāpēc tika nemnts vērā veikto darbu apjomis, atbildība, brīvprātīgo darbu veikšanā pavadītais laiks. Stundu uzskaitē prasa disciplīnu arī no paša jaunieša, bet bez tās ir grūti izvērtēt, kurš līmenis sasniegts. Godalgas saņēmušie atzīst, ka šāds apliecinājums ir lielisks apstiprinājums padarītajam, lai pierādītu savu iniciatīvu un iegūtu pieredzi dažādās jomās saviem turpmākajiem

darba devējiem. Vairāki Zelta limeni ieguvišie jaunieši pašlaik studē vai strādā tiesītajās jomās, kurās savulaik veica brīvprātīgo darbu un ieguva pieredzi.

Soli pa solim ejam pretī tam, lai brīvprātīgā darba sfēru gan valstī, gan novados sakārtotu un sabiedrību būtu informēta par visām tām iespējām, ko sniedz brīvprātīgais darbs gan tā devējiem, gan nēmējiem, teica Inga Zvaigzne-Sniķere. Pagājušajā gadā kopā ar jauniešiem izstrādātas anketas, lai noskaidrotu, ko viņi vēlas zināt par tām iestādēm, kurā iespējams veikt brīvprātīgo darbu un kadas kompetences tam nepieciešamas. Anketas tika izsūtītas visām zināmajām Livānu novada biedrībām, kā arī valsts un pašvaldības iestādēm, kas saskaņā ar Jauatnes likumu var piedāvāt brīvprātīgo darbu. Tapa apkopojums «Jauniešu brīvprātīgā darba vietas Livānu novadā». Ar šo informāciju un Livānu novada jauniešu brīvprātīgā darba vadlinijām var iepazīties mājas lapā [www.livani.lv](http://livani.lv/page/201&news id=765) (<http://livani.lv/page/201&news id=765>).

Radošā darbnīca par jauniešu iespējām Eiropas Savienībā

Jauniešu eiropeiskās un pilsoniskās aktivitātēs veicināšanai biedrība "Eiropas Kustība Latvijā" (EKL) iesteno Sabiedrības integrācijas fonda atbalstīto projektu "Jaunieti, esī aktīvs pilsonis Eiropa!".
Tā mērķis ir stiprināt latviešu un cītautiešu jauniešu eiropeisko un pilsonisko identitāti un savstarpējo sadarbību, iesaistot viņus interaktīvos pasākumos par Eiropas Savienības pilsonību.

Projekta mērķa grupa ir skolēni dažādos Latvijas reģionos, tāpēc 5. novembrī Livānu 2. vidusskolā tika rīkota radošā darbnīca "Soli pa solim". Tās tēma — "Jauniešu iespējas Eiropas Pilsoņu gada (2013) ietvaros". Informāciju par pasākuma norisi sagatavoja Livānu 2. vidusskolas bibliotekāre Ināra Bojāre.

Aktivitāti vadīja projekta ekspertes Kristīne Gailite un Diāna Potjomkina. Tājā piedalījās Livānu 1. vidusskolas, 2. vidusskolas un vakara (maiņu) vidusskolas 10.-12. klašu skolēni un trīs skolotāji — multiplifikatori: Inese Ruluka, Žanna Fjodorova un Ināra Bojāre. Pasākuma koordinatore — Livānu 2. vidusskolas direktore vietniece izglītības jomā Ludmila Vucina. Skolēni strādāja piecās jauktās komandās, katrā pa desmit dalībniekiem. Katrā grupā apsprieda savu, jauniešu politiskai veltītu, tēmu ES griezumā, izstrādājot idejas un risinājumus, kā Eiropas Pilsoņu gada laikā var iesaistīt jauniešus dialogā ar ES. Tas ir aktuāli arī saistībā ar Latvijas prezidentūras (2015) tuvošanos, tādēļ jauniešu domas un idejas tiks nosūtītas attiecīgajām atbildīgajām organizācijām un institūcijām.

Simulācijas spēle sākās ar dalībnieku pieredzes apzināšanu. Jaunieši atcerējās, kādās sabiedriskajās un pilsoniskajās aktivitātēs viņi ir piedalījušies. Starp dalībniekiem bija skolēnu domes un skolēnu parlamenta pārstāvji, neatkarīgā jauniešu žurnāla "Termoss" žurnāliste, jauniešu centra brīvprātīgie. Visi ir piedalījušies skolas talkās, bet daži arī vēlēšanās. Jaunās zināšanas gūtas no videomateriāla par diviem programmas "Jaunatne darbībā" projektiem: jauniešu iniciatīvas un Eiropas brīvprātīgais darbs. Pirmajā populārā ir iespēja jauniešiem pašiem izstrādāt un iestenot projektu vietējā limenī — savā skolā, pagastā, pilsētā — reģionālā vai nacionālā limenī, sniedzot ieguldījumu sabiedrības attīstībā. Otrs projekts dod iespēju veikt to pašu citās valstīs. Galvenais ir noticeit saviem spēkiem, mācīties sadarbīties un idejas pārvērst darbībā, apgūt jaunas prasmes, pārbaudīt sevi un gūt jaunu pieredzi.



● Darbs grupās.

Grupās jaunieši apspriendēja jauniešu informāciju par Eiropu un tās sniegtajām iespējām; brīvā laika pavadišanu starptautiskā vidē; politisko un pilsonisko aktivitāti un līdzdalību pilsoniskās sabiedrības veidošanā; karjeras un nodarbinātības jautājumus, kā arī izglītību un izglītības iespējas eiropeiskā vidē. Darbs grupās tika organizēts noteiktu soļu secībā, aizpildot ideju anketu. Vidusskolēni mācījās izprast problēmu; formulēt mērķi problēmas risināšanai; noteikt, kādi elementi ir svarīgi mērķa sasniegšanai un kā tie ir savstarpēji saistīti. Viņi aprakstīja konkrētus rezultātus, ko viņi grib redzēt, sasniedzot mērķi, piedāvājot vairākas idejas mērķa sasniegšanai, no kurām vienu aprakstīja sīkāk.

Sākumā vairāk dominēja iepazīšanās atmosfēra, bet, sākot ar abstrakta zīmējuma veidošanu savstarpējo elementu izpratnei un apzināšanai, iestājās lietišķa un produktīva gaisotne, kas lāva ġenerēt vērtīgas idejas, nonākt pie lēmuma un risinājuma, kā arī izveidot radošas prezentācijas.

Jaunieši, kuri nezīna ES sniegtās iespējas, informēšanai tika ieteikts izmantot TV, radio, internetu un laikrakstus. Radio ir piemērots informācijas sniegšanai par pasākumiem, laba TV pārraide ir ar piemēriem no dzives, internets noder diskusiju šova organizēšanai, domu apmaiņai un ieteikumiem piedalīties tajā vai citā aktivitātē. Tomēr tā galvenais pluss ir web lapu veidošana jauniešiem ar atbilstošā stilā pasniegt informāciju, kur svarīgs ir dizains un valoda. Eksperte Kristīne Gailite jauniešiem palīdzēja saskatīt Eiropas dimensiju un ieteica izveidot tādu mājas lapu Latvijā jauniešu valodā un izplatīt to citās

Eiropas valstis un attiecīgajās valodās.

Skolēni uzskata, ka brīvā laika pavadišanu starptautiskā vidē kavē vēlēšanās trūkums piedalīties un organizēt, kā arī citas intereses vai pat kaitīgi ieradumi. Informācija atrodama dažādos informācijas avotos, bet vajadzīga ir pašu ieinteresētība un laiks. Veselīgs dzīvesveids palīdzēs atrast laiku, bet kā idejas jauniešu ieinteresētības paaugstināšanai viņi iesaka reklāmu, projektu sastādīšanu, seminārus un atraktīvas lekcijas dalībnieku piesaistīšanai, ekskursiju organizēšanu uz ārzemēm, apmaiņas valodu kursus, kuros jaunieši mācā viens otru, vasaras nometnes un valsts jauniešu parlamenta dibināšanu. Tam svarīga ir sponsoru palīdzība, sadarbība ar pašvaldībām pasākumu organizēšanā, bet ar portāliem e-klase un draugiem.lv — to reklāmēšanā. Jauniešiem svarīga ir arī sadarbība ar EKL un viņi vēlas iebaltstītu.

Eksperte Kristīne Gailite informēja, ka līdzīgas aktivitātēs pastāv programmas "Jaunatne darbībā" ietvaros, tājā skaitā ar 30 procentu līdzfinansējumu jauniešiem ir iespēja doties uz kādu no dalībvalstīm un kopā ar vienaudžiem vienu nedēļu risināt izvēlēto problēmu. Tomēr jaatzīst, ka veicāku finansiālais stāvoklis ierobežo celotānu. Tāpat brīvprātīgie mācās attiecīgās valsts valodu un māca savu valodu citiem. Par aktuālu un interesantu tiek atzīta ideja par starptautisko nometņu organizāciju. EKL ir gatava iesaistīties tās iestenošanā, jo svarīga ir jauniešu vienošanās nevis dalīšanās grupās pēc nacionālā principa. Tas paver iespēju komunicēt svešvalodā, neoficiāli iepazīt citu tautu kultūru, paplašināt redzesloku.

Problēma nodarbinātības un profesionālo iespēju jomā eiropeiskā vidē izriet no situācijas, ka uzņēmēji vēlas pieņemt darbā cilvēkus ar profesionālo pieredzi, bet jauniešiem tādas nav. Tieks ieteikts iegūt pieredzi brīvprātīgajā darbā un sadarbībā ar uzņēmējiem, skolotājiem, konsultantiem karjeras izvēlē. Tieks atzīts, ka karjeras izglītības resursi ir pašu brīvās laiks un gribasspēks. Iestenojamie pasākumi šajā virzienā ir: ēnu dienas vienu reizi mēnesi, semināri un bukleti par profesijām, atraktīvas atvērto durvju dienas, uzņēmumu (ari ārvalstu) prezentācijas skolās. Tāpat daudzu jomu speciālisti strādā vietējā slimnīcā. Tie ir ne tikai medīki, bet arī vadītāji, ekonomisti, sabiedrisko atiecību un sabiedriskās ēdināšanas speciālisti, kas varētu pastāstīt par savu darbu.

Runojot par izglītību un izglītības iespējām starptautiskā vidē, jaunieši atzīst, ka vienmērīgi zina, ko vēlas, un viņus izaugsme nepietiekamais budžeta vieta skaitā. Tāpēc arī šī grupa uzsver, ka svarīgs ir praktīku stāstījums par savām profesijām; interesantas atvērto durvju dienas profesiju, Latvijas un ārvalstu izglītības iestāžu iepazīšanai; kursi, semināri, projekti un akcijas jauno profesionālo jomu iepazīšanai; sadarbība ar skolotājiem, augstskolām, Izglītības un zinātnes ministriju. Viņi vēlas atbalstu no valsts budžeta vietu skaitā palielināšanai, ES līdzfinansējumu un skaidrū nākotni. Lietderīgs ir pašvaldību atbalsts informatīvo "busīnu" izveide, kuru apmeklēšanu par atraktīvu padarītu punktu krāšanas spēle.

Grūtāk padevās diskusija par jauniešu politisko un pilsonisko aktivitāti, līdzdalību lēmumu pieņemšanā. Par nozīmīgu līdzekli jauniešu viedokļu noskaidrošanai skolēni uzskata aptauju, bet lēmumu pieņemšanai — līdzdalību vēlēšanās. Eksperte papildināja skolēnu zināšanas par tādu darba formu kā diskusija par līdzekļu piešķiršanu kādam pasākumam un griešanās pie skolas vadības attiecīgā lēmuma iestenošanai. Savukārt, Spānijas jaunatnei ir mitīgu rikošanas pieredze.

Livānu skolu jaunatne aktīvi iesaistījās diskusijā un paveikta prezentācijā. Aktivitāti noslēdza neoficiālā daļa pie tējas tases. Livānu 2. vidusskolas skolēni Aleksejs Dmitrijevs, Viktorija Dzirkko, Maksims Jefimovs, un Marina Skolodumova (12.a klase) atzīst, ka pasākums bija interesants, viņiem bija svarīgi strādāt kopā ar citu skolu skolēniem. Uzzinātas jaunas idejas, un tas rosināja viņus padomāt par piedāvātajām tēmām. Skolas parlamenta prezidente Anna Bogdanova (10. klase) rezumēja, ka jauniešiem daudz nozīmē tas, ka kāds vēlas uzzināt viņu viedokli.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Precizēs valsts atbalsta piešķiršanas kārtību lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei

Zemkopības ministrija (ZM) ir izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos nr. 381 "Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produkcijas ražošanai", ko 8. novembrī izsludināja valsts sekretāru sanāksmē.

Kārtību, kādā piešķir valsts atbalstu lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produkcijas ražošanai, grozījumi nemainīs, vien nedaudz to precizēs, informē ZM sabiedrisko attiecību speciāliste Rūta Ruzdīte.

Ar grozījumiem noteiks papildu atbilstības kritēriju aizņēmējam: zemes platībām būs jābūt deklarētām vienotā pla-

tību maksājuma saņemšanai. Vienlaikus noteiks izņēmuma gadījumus, kad aizņēmēja ierējumos no lauksaimniecības produktu ražošanas jāiekļauj arī saņemtais Eiropas Savienības atbalsts pasākumā "Agrovide" vai apakšpasākumos "Agrovides maksājumi (izņemot apakšpasākumu "Lauksaimniecības dzīvnieku genētisko resursu saglabāšana"). Precizēs arī jaunā lauksaimnieka definīciju šo noteikumu izpratnē un atcelts nosacījumu, ka pēc 80% finansējuma apgaves jaunajiem lauksaimniekiem dodama priekšroka saņemt atbalstu.

Būs saisināts termiņš, kurā Hipotēku banka sniedz atzinumu par aizdevuma piešķiršanu, no 30 dienām uz trim nedēļām, un arī termiņš no 10 uz septiņām darbdienām, kurā valsts akciju sabiedrībai "Lauku attīstības fonds" jā-

pieņem lēmums par aizdevuma piešķiršanu vai atteikums. Vienlaikus papildināti nosacījumi, kādos aizdevumu nepiešķir – zemes iegādei no savstarpejīgās saistītām personām, par ko turpmāk būs uzskatāmas arī personas, kas tieši vai netieši kontrole vēra otru vai rada kopīgu kreditrisku.

Paredzēta iespēja saņemt aizdevumu zemes iegādei arī tad, ja zemes iegādei nepieciešams finansējums pārsniedz iegādājamās zemes neatkarīga vertētāja izsniegto iegādājamās zemes novērtējuma vērtību. Sādās situācijās aizdevumu varēs piešķirt, ja aizņēmējs varēs piesaistīt papildu nodrošinājumu.

Noteikumu projekts stāsies spēkā pēc tā apstiprināšanas Ministru kabinetā un publicēšanas oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

AKTUĀLI

Uzsākta vairāku maksājumu avansa izmaka

Oktobra nogalē Lauku atbalsta dienests (LAD) uzsāka platību maksājumu, tajā skaitā vienotā platību maksājuma un mazāk labvēlīgo apvidu atbalsta avansu izmaksu lauksaimniekiem, kuri ir izpildiļi atbalsta saņemšanas nosacījumus. Somēnes tiks uzsākta bioloģiskās lauksaimniecības atbalsta avansa izmaka.

Lauksaimnieki saņems vienotā platību maksājuma avansu 50% apmērā, kas ir 29,63 lati par hektāru. Savukārt mazāk labvēlīgo apvidu atbalsta avanss tiks izmaksats 70% apmērā jeb 12,24, 19,57 vai 28,40 lati par hektāru atkarībā no mazāk labvēlīgo apvidu kategorijas. Bioloģiskās lauksaimniecības atbalsta avanss tiks maksāts 70% apmērā no konkrētās atbalsta likmes.

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto atbalsta izmaksas kārtību avansa maksājumus veic par pieteikumiem, kuriem ir pabeigtas visas administratīvās un fiziskās kontroles. Līdz ar to pieteikumu apmaksas laiku būtiski ietekmē lauksaimnieku precizitāte, deklarejot apsaimniekotās platības, un gadījumos, kad tiek konstatētas neprecizitātes, to atrisināšana.

ES un Latvijas nacionālajos normatīvajos aktos noteikts, ka gala atbalsts par 2012. gada sezonā iesniegtajiem atbalsta pieteikumiem jāizmaksā līdz 2013. gada 30. jūnijam.

Jauna tehnoloģija simtprocēntīga spirta iegūšanai

Latvijas Lauksaimniecības universitātes agentūras Lauksaimniecības tehniskas zinātniskajā institūtā pētnieki atklājuši un patentējuši tehnoloģiju, kas ļauj iegūt gandrīz simtprocēntīgo bioetanolu no spirta aptuveni 96 procentu vietā. Jaunā tehnoloģija, kas ir inovatīva Eiropā un, iespējams, arī visā pasaule, ļauj ietaupīt energoresursus pat par 70% un nodrošinās nepārtrauktu bioetanolu ražošanas procesu.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kā mazdārziņa īpašniekam rīkoties ar nederīgo kīmiju?

Visi amatieriem reģistrētie augu aizsardzības līdzekļi pieejami samērā nelielos fazejumos līdz vienam litram vai vienam kilogramam, bet atsevišķi — tikai dažu gramu vai mililitru lielos iesaiņojumos. Šie sīkakie iesaiņojumi parasti ir paredzēti izšķidināšanai 5 — 10 litros ūdens, tas ir, viena muguras miglotāja uzpildei. Arī par atlikuma uzglabāšanu nav jāuztraucas.

Sausumā uzglabātiem pulverveida preparātiem ziemas sals parasti neko slīktu nenodara, bet šķidrumiem sasaņa un atkušana par labu nenāk — tie zaudē savu efektivitāti, veidojas nogul-

snes. Visi augu aizsardzības līdzekļi jāuzglabā sausā vietā, temperatūrā starp 0 grādiem un 15 — 18 grādiem. Katrā ziņā dzīvojamās telpās augu aizsardzības līdzekļus, sevišķi atvērtos iesaiņojumus, uzglabāt nedrīkst.

Tukšie iesaiņojumi jāizskalo ar tūru ūdeni, skalojamais ūdens jāizlej smidzinātāja tvernei un jāizmiglo. Šādi izmazgātus iesaiņojumus drīkst izmest sadzīves atkritumu savākšanas konteineros. Neizskalotus iesaiņojumus sadzīves atkritumu konteineros izmest nedrīkst, jo tie ir piesārnoti ar pesticīdu atliekām.

Nereti šķūnišos stāv divus, trīs un

vairāk gadus veci līdzekļi. To efektivitāte parasti ir zema. Ja uzraksts nav salasāms, bet daudzums nav tik liels, ka būtu vērts meklēt bistamo atkritumu poligonu, atliek paņemt dažus spaiņus komposta, izbērt tos kaut kur tālāk no komposta kaudzēs, dobēm, zālienā un citām vietām, kur liekās indes sevišķi nav vēlamas, un izliet vai izbērt nezināmā preparāta atliekas uz šī komposta, virsū uzkausīt sauju kalķu, krita vai dolomita miltu, bet tiem virsū atkal kompostu. Drīz tur izaugus zāle un augsnē mitošie mikroorganismi ar laiku noārdīs visas bīstamās vielas.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Mācīs, kā celt lauksaimniecības ekonomisko efektivitāti

Piektdiens, 16. novembrī, pulksten 10.00 Preiļos, Raiņa bulvāri 21b, notiks Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Preiļu nodalas rīkotais seminārs par lauksaimniecības nozares ekonomiskās efektivitātes celšanu. Kā informē Preiļu nodalas uzņēmējdarbības konsultante Aina Golubeva, semināra nosaukums «Precīzā laukkopība un tiešā sēja».

Lektors būs SIA «AgriCon» vadītājs Gatis Bērziņš. Viņš ar lauksaimniekiem runās par precīzo laukkopību, konkrēti — precīzo augkopību (pamatelementu mēslošana, N-mēslošana, augsnes apstrāde, sēšana, augšanas regulatori, herbicidi, fungicidi); dokumentāciju un kontroli (lauku apmērišana, augsnes kartēšana, dati no lauksaimniecības mašīnām, datu pārvadība).

Semināra turpinājumā SIA «Amazone» valdes loceklis, tehnikas konsultants Hardijs Grabovskis stāstīs par tiešo sēju (sēja bez iepriekšējas augsnes kultivācijas, tieši iepriekšējās kultūras rugainē), pielietojamo tehniku un piemērotākajām augsnēm. Savukārt Preiļu konsultāciju biroja ekonomikas specialiste Līdija Kivleniece un Preiļu nodalas uzņēmējdarbības konsultante Aina Golubeva iepazīstīnās ar aktivitātes «Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem» projektu īstenošanas rezultātiem 2012. gadā.

Vistu vakcinēšanai pret salmonelozi varēs lietot arī inaktivēto vakcīnu

Zemkopības ministrija izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos «Kārtība, kādā veic salmonelozes profilakses un apkarošanas pasākumus, vakcīnējot vistas pret salmonelozi».

Patlaban noteikumi dod iespēju vistu ganāmpulkā ipašniekiem vai turētājiem lietot deģeļvistām dzīvo vakcīnu pret salmonelozi, bet ne inaktivēto vakcīnu. Inaktivētā vakcīna vaislas visām nodrošina labāku aizsardzību pret dažādiem salmonelozes ierosinātājiem, un tās ievadišanas laiku iespējams apvienot ar vakcīnāciju pret citām putnikopībā aktuālajām infekcijas slimibām, tādējādi samazinot vakcīnācijas stresu vaislas putniem. Lai varētu sniegt atbalstu gan dzīvo, gan inaktivēto vakcīnu iegādei, kā arī izmantotu Eiropas Komisijas sniegtos līdzfinansējumu vakcīnu iegādei, noteikumi tagad tika grozīti.

Palielina valsts atbalstu apdrošināšanai

Zemkopības ministrija izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos «Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību», ko apstiprināja Ministru kabinets. Grozījumos par pusmiljonu latu palielināts finansējums — no 6 184 729 uz 6 684 729 latiem.

Patlaban pasākumā «Apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai» finansējums ir beidzies. Tā kā apdrošināšanas polišu atbalsta pasākumā pretendenti iesniegumus Lauku atbalsta dienestā ieviedz visu gadu, tajā jau ir izveidojies 200 000 latu liels finansējuma deficitis, kas ar katru mēnesi palielinās.

Lai veicinātu lauksaimnieku iesaistīšanos apdrošināšanas procesā un segtu radušos finansējuma iztrūkumu, noteikumi palielina atbalsta pasākumam piešķirto finansējumu no 210 253 līdz 710 253 latiem.

Augu aizsardzības līdzekļus drīkst lietot tikai zinoši cilvēki

Izstrādāti noteikumi par profesionālo augu aizsardzības līdzekļu lietotāju, pārdevēju un konsultantu apmācību.

Tiesiskā regulējuma mērķis ir nodrošināt, lai pirmās un otrās reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļus lietotu tikai personas, kas ir iepriekš apmācītas, kā arī, lai katrā tirdzniecības vietā būtu apmācīts pārdevējs, kas var konsultēt pircēju par augu aizsardzības līdzekļu lietošanas un darba drošības nosacījumiem.

Māmiņas izglītojās par pirmās palīdzības sniegšanu bērniem

30. oktobri Preiļu novada sociālā dienesta dienas centra telpas piepildīja brīnišķīgas bērnu čelas. Te ar saviem mazuljiem bija ieradušās māmiņas, lai kopīgi noklausītos dakteres — pediatres Viktorijas Šmukstes lekciju par pirmās palīdzības sniegšanu bērniem, informē dienas centra vadītāja Liene Gžibovska.

Kuplais sanākušo māmiņu skaits centra darbiniekus prieceja, jo tas nozīmē, ka jauno māmiņu klubīnā dalībnieču kļūst vairāk, un viņu interese par bērnu drošību palielinās. Ari iespēja pašām izrauties no ieraistas mājas vides joprojām ir aktuāla.

Pie tējas tases māmiņas uzziņa, kā rikoties situācijās, kurās, diemžēl, ikdienas sadzīvē reizēm nākas nokļūt. Aizrišanās, apdegumi, applaucējumi, atdzīšana, apsaldēšanās, asinošana, elektro-

traumas, slikšana, slāpšana, galvaskausa traumas, lūzumi, mehniskās traumas — saspiedumi, sasitumi, — šādas nelaimes var piemeklēt kustīgos un zinātkaros mazuļus. Māmiņas uzdeva jautājumus arī par citām lietām, kas viņas interesēja. Uz tiem Viktorija Šmukste sniedza profesionālās atbildes. Nozīmīgi bija paraugdemonstrējumi, kuros daktere izmantoja lelles, parādot māmiņam, kā rikoties, lai noteiktu, vai bērns ir pie samanas, kā veikt māksligo elpināšanu un pareizi rikoties, ja mazais ir aizrijs. Māmiņas saņēma vērtigu informāciju, kas nepieciešamības gadījumā var noderēt turpmākajā dzīvē. Viņas ierosināja, ka dienas centrā varētu notikti arī citu speciālistu lekcijas, jo zināšanu nekad nevar būt par daudz. Tāpēc tūvākajā laikā «Māmiņu klubā» tiks organizētas fizioterapeita, logopēda, psihologa lekcijas.

«Māmiņu klubs» ar prieku



● Ārste Viktorija Šmukste (centrā) vada nodarbības jaunajām māmiņām.

savā pulkā uzņem jaunus dalībniekus. Katru otrdieni pulksten 14.00 sociālā dienesta dienas cen-

tra telpās notiek radošas, aktīvas un izglītojošas nodarbības. 6. novembrī notika «Kūku pēcpusdi-

na», kurā māmiņas dalījas savās zināšanās par kūku cepšanu, kā arī gatavoja gardas kūkas.

Kā pareizi nest skolassomu?

Sociālās kampaņas GoTeach pareizas mugursomas nēsāšanas ABC:

- ✓ seko līdzi mugursomas saturam, lai bērns nenēsātu uz skolu ar mācībām nesaistītas mantas;
- ✓ mugursoma jānes uz abiem pleciem; neļauj to nēsāt uz viena pleca vai vienā rokā;
- ✓ soma jāizvēlas atbilstoša bērna augumam, tai jāatrodas apmēram piecus centimetrus zem plecu līmeņa un ne vairāk kā desmit centimetrus zem vidukļa linijas;
- ✓ vēlamis izmantot somas ar papildus vidukļa jostu, jo ar tās palīdzību somas svars tiek izlīdzināts proporcionāli;
- ✓ nesot somu, jābūt taisnai mugurai un pleciem atpakaļ; ipaši kaitīgi, ja, nesot somu, bērns jostas vietā noliecas uz priekšu;
- ✓ svarīgi, lai mugursomai būtu platas (ne mazāk kā pieci centimetri) un polsterētas plecu lences.

Cik smaga drīkst būt skolēna mugursoma?

Rigas Stradiņa universitātes Anatomijas un antropoloģijas institūta pētījumu dati liecina, ka skolēnu skolas somas bieži sver vairāk, nekā tas ir pieļaujams attiecīgā vecumā. Līdz pat 30 procentiem no skolēnu mugursomu svara veido ar mācībām nesaistīti priekšmeti. Visbiežāk skolēni somās līdz nēsā arī dažādas rotāļietas, spēļu konsoles, pārmēri daudz rakstāmpiederumu, kā arī neveselīgas uzkodas vai saldinātus dzerienus. Latvijā ir izstrādāti standarti maksimāli pieļaujamajam skolēnu somas svaram.

SVARIĜI!

Maksimālis mugursomas svars nedrīkst pārsniegt desmito daļu no bērna ķermēņa masas!

Skolēna vecums	Somas svars
Līdz 9 gadiem	2,5 — 3,5 kg
9 — 11 gadi	3,5 — 4 kg
12 — 13 gadi	4 — 4,5 kg
14 — 15 gadi	4,5 — 5 kg
No 16 gadu vecuma	Ne smagāka par 5 kg

Fakti par bērnu un skolēnu muguras veselību Latvijā

Uzsākot skolas gaitas, bērni realizē tikai 50 procentus no paredzētā kustību apjoma. Visnelabvēlīgākā ķermēņa poza mugurai ir sēdus stāvoklis.

Skolēni sēdus stāvokli pavada vidēji 8,59 stundas diennakti.

Viena no nopietnākajām muguras skriemeļu saslimšanām ir skolioze, kuru pilnībā izārstēt nav iespējams arī mūsdienās.

Ar skoliozi slimiem bērniem ievērojami pazeminās imunitāte, iespējama aizdusa vai arī nopietnākas elpcēļu infekcijas.

No visiem bērniem simetriska stāja konstatēta tikai 21,54 procentiem meiteņu un 23,49 procentiem zēnu, pārējiem ir nepieciešama stājas korekcija un nopietnāka ārstēšanās.

1/3 bērnu ir novērota kāju garuma asimetrija. Šāda asimetrija nevienādi noslogo pēdas un var veicināt mugurkaula deformāciju.

Statistikas dati liecina, ka pagājušā gadsimta 60. gados stājas problēma konstatēta 40 procentiem bērnu, savukārt tagad — jau 80 procentiem.

57,7 procentiem meiteņu un 54,4 procentiem zēnu ir novērojama mugurkaula nobīde vai skriemeļu nevienāds novietojums.

VIDĒJA ASIMETRIJA (1 — 2 centimetri) starp ķermēņa pusēm tika konstatēta 45,38 procentiem meiteņu un 42,95 procentiem zēnu.

Vairāk nekā puse (61,5 procenti) bērnu diennaktī skatās televizoru ilgāk nekā vienu stundu un divas trešdaļas (70,7 procenti) bērnu brīvajā laikā spēlē datorspēles.

Skolēni sēdus stāvokli pavada vidēji 8,59 stundas dienā.

Rīgas Stradiņa Universitātes

Anatomijas un antropoloģijas institūta pētījums

Sākusies vēža savlaicīgas atklāšanas sociālā kampaņa “Pārbaudi veselību, valsts maksā!”

29. oktobri ar preses konferenci Veselības ministrijā atklāta vēža savlaicīgas atklāšanas programmai veltītā sociālā kampaņa “Pārbaudi veselību, valsts maksā!”, ziņo VM Komunikācijas nodaja. Kampaņas mērķis ir palielināt iedzivotāju izpratni par profilaktisko pārbaužu nozīmīgumu. Iedzivotāji tiks aicināti aktivāk izmantot iespēju veikt valsts apmaksātās profilaktiskās pārbaužes krūts, dzemdes kakla un zarnu vēzim.

Ingrīda Circene, Veselības ministre: “Svarīgi, lai cilvēki Latvijā saprot, ka pārbaužu veikšanā ir katra paša interesē, jo runa ir par cilvēka veselību un dzīvību. Valsts apmaksā pārbaudi vēža profilaksei. Pēdējos gados esam panākuši, ka profilaktisko izmeklējumu apmeklējums pamazām uzlabojas, tomēr tikai katra trešā sieviete dodas uz skriningu. Ja katra sieviete panemtu līdzi vēl vienu sievieti, tad jau divas trešdaļas būtu pārbaudījušās!”

“Ari tad, ja nav sūdzību, ikviens pieaugušam Latvijas iedzivotajam ir iespēja

reizi gadā bez maksas profilaktiski pārbaudit veselību pie sava ģimenes ārsta,” piebilda I. Circene.

Konferences laikā zarnu vēža biedrības EuropaColon Latvija vadītājs Uldis Vesers un krūts vēža atbalsta biedrības Vita vadītāja Irīna Januma dalījās ar personisko pozitīvo pieredzi par savlaicīgi atklāto un izārstēto vēži.

Krūts vēža atbalsta biedrības “Vita” vadītāja Irīna Januma: “Nekādas sāpes vai citi speciālie simptomi parasti neliecina, ka sievietes organismā sāk veidoties laundabīgais audzejs. Tieši tas ari ir bīstami, ka it kā nav “brīdinājuma” no organismā un gadās, kad aizņemtās, par citiem atbildīgās sievietes atliek savu mamogrāfiju un novēlo “zelta” laiku, kad vēži vēl var pilnībā izārstēt. Manā gadījumā ģimenes ārsts aizdomas par onkoloģiju radās pēc it kā nenozīmīgām sūdzībām par vispārējo nogurumu un nomāktību ari no rītiem. Profilaktiskās mamogrāfijas rezultātā atklātais pirmās stadijas veidojums krūtā jāva man pilnībā izārstēties.”

Valsts apmaksātā dzemdes kakla vēža

Mobilā digitālā mamogrāfa izbraukuma grafiks Livānos un Preiļos:

Livānos	6. decembrī 7. decembrī	11.00 — 17.00 9.00 — 17.00	pie slimnīcas
---------	----------------------------	-------------------------------	---------------

Preiļos	29. novembrī, 27. decembrī 30. novembrī, 28. decembrī	11.00 — 17.00 9.00 — 17.00	pie slimnīcas
---------	--	-------------------------------	---------------

Pierakstīties uz izmeklējumu var pa tālruni 67142840; 21866655 vai sūtot pieteikumu uz e-pastu info@mammografi.lv

profilakse pieejama sievietēm no 25 līdz 70 gadiem, krūts vēža profilakse sievietēm no 50 līdz 69 gadiem, zarnu vēža profilakse sievietēm un viriešiem no 50 gadu vecuma.

Valsts apmaksātā pārbaužu veikšana ir plaši pieejama visā Latvijā. Zarnu vēža profilaktiskā pārbaužu nodrošina ģimenes ārsts, dzemdes kakla profilaktiskā pārbaužu veic ārstniecības iestādes, savukārt krūtū profilaktiskā pārbaužu veic ārstniecības iestādes un mobilais mamogrāfs, kurš dodas izbraukumos pa visu Latviju. Izbraukuma mamogrāfa grafiku skatīt <http://ej.uz/z38n>. Papildu informāciju

par pārbaužiem un to veikšanu: www.vmnvd.gov.lv, kā arī zvanot uz bezmaksas informatīvo tālruni 80001234 (darba dienās no 8.30 līdz 17.00).

Lai mazinātu cilvēku bailes un neskaidribu par profilaktisko pārbaužu norisi, kampaņas laikā tiks skaidrota pārbaužu veikšanas kartība — uzacīnājuma saņemšana (vēža profilakses gadījumā — vēršanās pie ģimenes ārsta), pieraksta un pārbaužu veikšana, kā arī rezultātu saņemšana, informējot iedzivotājus par vēlamo rīcību profilakses veikšanā. Informēšanas kampaņa norisināsies līdz 7. decembrim.

DAUGAVPILS**Kā tuvojas pašvaldību vēlēšanas, tā sākas runas par HES**

Pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados Daugavpils hidroelektrostacijas celtniecības ideja tika noraidīta, un protesti pret to ievadīja tautas atmodu. Tagad par Daugavpils HES tiek runāts kā par efektīvu atjaunojamās enerģijas iegūšanas avotu un iespēju sekmēt Daugavpils attīstību, aizmirstot par dabas un kultūrvēstures mantojuma — Daugavas loku — saglabāšanu.

Šai temai bija veltīta Daugavpils Universitātē (DU) 7. Daugavpils Zinātnes festivāla notikusī diskusija «Būt vai nebūt Daugavpils HES». Taisnības labad gan jāpiebilst, ka HES aizstāvju viedoklis nemaz neizskanēja. DU rektors akadēmikis Arvīds Barševskis tā ari tieši pateica, — kā nāk pašvaldību vēlēšanas, tā aktualizējas ideja par Daugavpils HES. Viņš uzsvēra, ka tas ir vienkāršakais veids, kā apmulķot vēlētājus, kuri nespēj šos jautājumus. Var teikt, ka pilsētā būlētā elektrība, darba vietas, tikai «sliktie vides aktivisti» norauj šo ideju», un tā pēc labi izstrādāta scenārija var runāt reizi no reizes.

DU Latgales Pētniecības institūta direktors, asociētais profesors Henrihs Soms sniedza ieskatu Daugavpils HES projekta vēsturē, kā viņš teica, epopejā 16 gadu garumā. Henrihs Soms uzsvēra, ka Daugavpils ir unikāla vieta, kur vairākas lietas liek runāt par energijas izmantošanas mantojumu. Viņš pastāstīja, ka šeit ir unikāla ģeoloģiskā vide, ko geologi ir nosaukuši par «Daugavpils brinumu». Trīsdesmitajos gados dzīlurbumā, mēģinot iegūt ūdeni, ir atrasts ļoti sāļš šķidums. Diskutēts pat par sāls rāzošanu.

Henrihs Soms klātesošos iepazīstināja ar informāciju, kas iegūta, pētot arhīvos dokumentus un tā laika presē atrodamās zinas. Pirmās ziņas par Daugavpils HES parādās 1971. gada jūlijā, kad dots uzdevums strādāt pie šī jautājuma. 1973. gadā ir izraudzīta būvniecības vieta, pēc gada sākta pamatojuma gatavošana. Simbolisks datums ir 1979. gada 10. jūlijs, kad ar lielu pompu sākti būvdarbi, tad līcīs, ka driz HES būs, it kā 1985. gadā tai jābūt uzceltai. Taču pēc tam iešķīdības klusums, un, pētot arhīvu materiālus, var secināt, ka nav bijis ne kārtīga projekta, ne arī tehniskās gatavības šāda mēroga

darbiem. 1982. gadā pateikts, ka nepieciešams jauns tehniskais projekts. 1983. gadā ir arī attiecīga paveile, ka HES celtniecībai paredzēti 230 miljoni tā laika PSRS rubļu. Var piebilst, ka no šīs summas tika apgūti apmēram desmit procenti.

Taču, kā uzsvēra H. Soms, var rot redzēt, ka projekts toreiz «ir buksējis». Protams, no šodienas skatījuma, labi, ka tā. 1986. — 1987. gadā HES būvniecība tika pārtraukta. Viņš uzskata, ka vislielākā nozīme ir bijusi speciālistu viedoklim. Līdz 1987. gadam sabiedrībā drosmīnieku, kuri iestātos pret būvniecību, bija maz. Protams, situācija mainījās, kad 1986. gada oktobri Dainis Ivāns un Artūrs Snips publicēja rakstu laikrakstā «Literatūra un Māksla».

Bet 1996. gadā Daugavpils pašvaldība atkal publiskojuši ideju par HES būvēšanu.

Profesors norādīja, ka viņa pasa nozīmē ir viennozīmīgi «nē», argumentu pret HES būvniecību ir daudz vairāk nekā par. Tie ir Daugavpils apkārtnes skaistākie skati — bagātība, kā uzsvēra Henrihs Soms, kas mums ir jāsaglabā.

DU pašreizējais rektors Arvīds Barševskis astoņdesmito gadu

vidū pats bija students, un viņš atcerējās laiku, kad notika ciņa pret Daugavpils HES būvniecību. Toreiz bijis «viens traks pasnie-dzējs», vēlākais DU rektors Bruno Jansons. Viņš organizējis laivu braucienus no Piedrujas līdz Daugavpili, kuros piedalījies arī Arvīds Barševskis. Viņam no tiem laikiem atmiņā palikuši sirreāli skati — fantastiskais dasbas skaistums un HES celtnieku veiktie postījumi. Tad tika izposta kāpsētas, izcirstas milzīgas meža platības. Toreiz arī secināts, ka Daugavas ielejas grants ir ļoti vērtīga, tā ar baržām vesta projām, no izbirušās pat upe kļuvusi stipri seklāka.

Arvīds Barševskis uzsvēra, ka Dainis Ivāns un Artūrs Snips raksts satricināja visu Latviju. Toreiz visur tapa petīcijas, tika vākti paraksti. Tomēr viņš atzīna, ka ar to vien diez vai izdots panākt projekta apturēšanu. Taču toreiz visā PSRS sācies «bardaks» ar ekoloģiskajiem objektiem, bija plāni pat par lielo Sibīrijas upju pagriešanu pretējā virzienā. Un pret šo situāciju iestājas krievu intelīgence, piemēram, akadēmikis Lihačovs. Viņš atbalstījis arī Latvijas nostāju Daugavpils HES jautājumā. Tāpat Arvīds Barševskis atzīmēja, ka liela nozīme

bijusi Latvijas pēdējo desmitgažu autoritatīvā cilvēka, akadēmīka Jāņa Stradiņa nostājai.

Diskusijas noslēgumā klātesošajiem bija iespēja noskatīties Atmodas laikā tapušo Rodrigo Rikarda un Daiņa Ivāna veidotu filmu «Sirdsdaugava». Arvidam Barševskim bijusi iespēja piedalīties tās tapšanā. Viņš pauða prieku, ka visiem kopā toreiz izdevās apturēt absurdā HES būvēšanas plānu.

Rektors arī uzsvēra, ka ne no enerģētikas, ne citiem aspektiem Daugavpils HES būvniecība sevi neattaisno. Ari «Latvenergo» šis objekts nav stratēģiski nepieciešams. Daugavpils ieleja ir UNESCO Nacionālajā sarakstā. Viņš lielāku bīstamību saskatot pat cita «naudas atmazgāšanas» — Daugavas — Dnepras kanāla projektā, kura virzītāji kļusinām ir nonākuši pat līdz ANO kabinekiem.

Arvīds Barševskis uzsvēra: «Ja Daugavpils HES kādreiz uzzels, tas būs tikai ļoti šaura loka cilvēku personīgā labuma gūšanas objekts! Taču daugavpilieši var būt lepni, ka Latvijas atmoda sākās tiesi šeit, ar ciņu pret Daugavpils HES būvniecību.»

«Latgales Laiks»

SALDUS**Rupjmaizi grib reģistrēt kā tradicionālu īpatnību**

Latvijas Maiznieku biedrība vērsusies Pārtikas un veterinarā dienesta Novērtēšanas un reģistrācijas centrā ar pieteikumu produkta «salinātā rudzu rupjmaize» iekļaušanai Eiropas Savienības Garantēto tradicionālo īpatnību reģistrā.

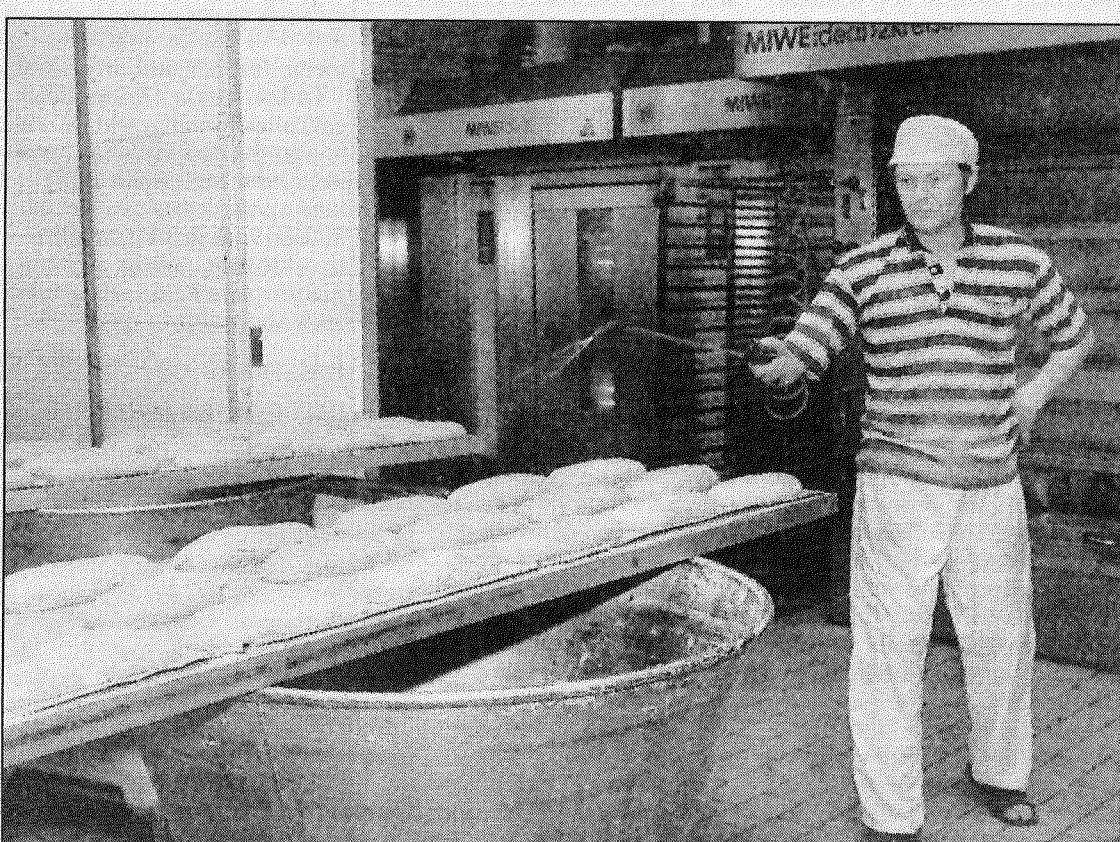
pie rokām, to dala, sver, ar rokām veido kukuljus, pirms šaušanas krāsnī vēlreiz uzbriedina un cep klona krāsnī. Tradicionālajā receptē minēts, ka kukulim jābūt lielam, garenam, vismaz kilogramu smagam, taču, domājot par patēriņātu ērtībam, mēs piedāvājam mazākus kukulišus.»

«Saldus maiznieks» cep trīs veidi plaucēto jeb salināto rudzu maizi — Kurzemnieku, Cienigmaizi un Zemnieks. No plaucējuma cep arī saldskābmaizi.

ES Garantēto tradicionālo īpatnību reģistrā var pieteikt produktus, kas tiek lietoti konkrētā teritorijā un kura recepte vismaz 25 gadu garumā tiek nodota no paaudzes paaudzē. Ierakstam drīzak ir prestiža nozīme kā norāde uz konkrēta regiona tradicionālu ēdienu, bet vienlaikus tiek aizsargātas arī šo recepšu autortiesības, līdzīgi kā, piemēram, Itālijas sieram Mozzarella. Garantēto tradicionālo īpatnību reģistrā Latvija jau pieteikusi Kurzemes sklandraušus, ko cep arī «Saldus maizniekā».

Latvijā ceptās salinātās rudzu rupjmaizes īpatnība ir cukura pievienošana mīklai. Tas pastiprina maizes saldi skābo garšu, kas nav raksturiga citās zemēs ceptai rudzu maizei.

«Nesen biju Portugālē, un sazinā par tradicionālajiem ēdiņiem kāds portugālis atzina —



● Lai garoza neplaisātu, kukuliši pirms iešaušanas krāsnī tiek samitrināti ar ūdeni.

esot pagaršojis mūsu rudzu maiži, taču tās garša viņam neesot bijusi pieniemama,» stāsta Zanda Kudina. «Savukārt ārzemēs dzīvojošie latvieši, kam rupjmaize regulāri tiek sūtīta, pie tās pieradinot savus draugus un ģimenes locekļus, un viņiem pamažām tā iepatikties.»

Vienīgais, kas «Saldus maiznieka» ceptuvē pagaidām neatbilst aprakstītajai salinātās maizes cepšanas tehnoloģijai, ir tērauda kathī, kuros raudzē miklu. Ap-

rakstā teikts, ka tā raudzējama lapu koka kublos. Taču uzņēmušā tiek apsvērta iespēja pāriet uz mīklas raudzēšanu tradicionālajos traukos.

«Saldus Zeme»

Atstarotāji izglābj cilvēku dzīvības



Ar ATSTAROTĀJU dzīvo ilgāk!

Klūstot tumšākam, jo īpaši pēc pārejas no vasaras uz ziemas laiku, ikviens ceļu satiksmes dalībniekam ir svarīgi atcerēties par mazu, bet nozīmīgu lietu, lai pasargātu sevi un pārējos ceļu satiksmes dalībniekus. Protī, lai diennakts tumšajā laikā cilvēki būtu labāk pamanāmi, svarīgi lietot atstarotājus vai atstarojušus elementus, kā arī tos pareizi izvēlēties.

Atstarotājs nemaksā vairāk par dažiem latiem, bet tas var izglābt cilvēka dzīvību un samazināt ceļu satiksmes negadījumu skaitu. Latvijā viens ceļu satiksmes negadījums bez cietušiem rada zaudējumus vairāk nekā 2000 latu apjomā, viens ceļu satiksmes negadījumā ievainotais – apmēram 4000 latus, viens satiksmes negadījums ar cietušajiem – apmēram 30 000 latus, bet viens bojā gājušais – vairāk nekā 300 000 latus.

Ceļu satiksmes noteikumi nosaka, ka gājējiem ne tikai ārpus apdzīvotām vietām, bet arī apdzīvotās vietās (neapgaismotos ceļa vai ielu posmos) obligāti jālieto atstarotāji. Vēl drošāk ir izmantot atstarojošās vestes vai apģērbu, kurā iestrādāts atstarojošs materiāls. Atstarotāju iespējams aizstāt vai tā iedarbību pastiprināt ar lukturīti, arī ar tādu, kas iebūvēta mobilajā tālrundi.

Atstarotāji jālieto, lai ceļu satiksmes dalībnieki labāk varētu viens otru pamanīt, piemēram, lai autovadītāji varetu pamanīt gājējus un velosipēdistus, lai velosipēdisti varetu pamanīt gājējus. Atstarotāji ir nepieciešami ne tikai cilvēkiem, bet arī, piemēram, velosipēdiem, bērnu un invalidu ratīniem.

Lai arī braukšana ar velosipēdiem ziemas periodā samazinās, taču arī velobraucējiem ir svarīgi atcerēties par atstarotājiem, jo īpaši ķēdot vērā šī gada pirmo triju mēnešu skaņdro statistiku, kad ievainoto un bojā gājušo velobraucēju skaits teju dubultojas (no 13 uz 24, salīdzinot ar 2011. gada trim mēnešiem). Velobraucējiem ieteicams lietot atstarojošās vestes. Tāpat atstarojošā veste būtu jābūt arī automašīnā, gadījumā, ja autovadītājam vai pasažieriem nākas izķāpt no auto neapgaismota ceļa malā, piemēram, automašīnas tehniska defekta dēļ.

Būtiska ir pareizu atstarotāju (atstarojošo elementu) izvēle, proti, tiem jābūt sertificētiem, uz to iepakojuma jābūt markēju-

mam – uzrakstam “CE” (atbilstoši standarta EN 13356 prasībām). Ir vairāki kritēriji, pēc kuriem var atšķirt istu atstarotāju no viltojuma:

✓ iepakojums: uz iepakojuma ir jābūt “CE” markējumam. Tas nozīmē, ka atstarotājs ir sertificēts;

✓ materiāls: visaugstākā gaismas atstarošanas spēja ir mikroprizmas materiāliem – tie ir lokani, miksti, bet uz atstarotāja esošās sīkās, atstarojošās prizmas var pamanīt tikai rūpīgi iestatoties.

Gājējiem nav ieteicami “cieti” atstarotāji, tie ir paredzēti velosipēdiem, piemēram, ievietošanai spiekos. “Cieto” atstarotāju priekšrocība ir ilgais kalpošanos laiks, taču būtisks trūkums ir atstarošanas leņķis, jo, esot piestiprinātam pie apģērba, šīs atstarotājs kustās. Turpretī, ievietots velosipēda spiekos, tas ir nosīksts. “Cietais” atstarotājs ir labi saskatāms, ja tā virsma ir perpendikulāri automašīnas stāru kūlim. Turpretī, ja šīs atstarotājs ir kaut nedaudz slīpi, tad atstarošās spēja samazinās pat desmit reizes.

Ārpus apdzīvotām vietām gājējiem jāpārvietojas par ceļa kreiso pusī. Attiecīgi – atstarotājs jāpiestiprina ķermeņa labajā pusē (tā atrodas tuvā ceļa braucamajai dalai), piemēram, pie apģērba, ap roku vai kāju. Kājāmgājējiem, kuru izvēlētais maršruts regulāri ved pa šoseju malām, vislabāk ir izvēlēties atstarojošās vestes, jo tā faktiski ir pamanāmas no vienīm skatupunktiem.

Lentveida atstarotājus ieteicams aplikt celgala augstumā vai ap roku ķermeņa puse, kas atrodas tuvāk brauktuvei. Piekarināmās atstarotājs pie apģērba ir jāpiestiprina tā, lai tas “noķertu” automašīnas gaismu. Atstarotājs nav pamanāms vai to grūti pamanīt, ja tas piestiprināts pie apģērba neatbilstošā vietā vai veidā (piemēram, to daļēji aizsedz apģērbs, tas nav novietots atbilstoši autovadītāja redzes leņķim). Loti efektīva ir atstarojošā materiāla iestrādāšana apģērbā, piemēram, uz piedurknēm, uz muguras, cimdos.

Gājējiem jāņem vērā, ka automašīnas tuvās gaismas apgaismo tikai 25-40 metrus, savukārt tālās gaismas – līdz 150 metriem. Vislabāk pamanāmi un saskatāmi ir balti vai citi gaiši tonu atstarotāji. Nākamie pēc spožuma ir dzeltenie atstarotāji. Nav ieteicami tumšu tonu atstarotāji. Savukārt par atstarotāju nelietošanu policija var piemērot sodu.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

LATGALĒ

Aizdomās par vīrieša nonāvēšanu Daugavpilī aizturēta sieviete

Vēlā 3. novembra vakarā Daugavpils novada Tabores pagastā savā dzivesvietā kādā privātmājā atrasts 1951. gadā dzimušā vīrieša liķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm. Virjetim konstatēta durta brūce vēderā, zino Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja prevenčijas nodalas inspektora Anastasijs Laizāne.

Veicot operatīvos meklēšanas pasākumus, jau nākamajā dienā kriminālpolicijas darbinieki uz aizdomu pamata par izdarito noziegumu aizturēja cietušā vīrieša civilsievu. 1976. gadā dzimušajai sievietei piemērots drošības līdzeklis, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu. Zināms, ka agrāk viņa nav nonākusi policijas redzeslokā.

Kriminālprocesā turpinās izmeklēšana. Par šādu noziegumu likums paredz brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz 15 gadiem (Krimināllikuma 125. panta 3. daļa — par tīsa smaga miesas bojājuma nodarišanu, kas vairīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei).

Rugāju novadā konfliktu risināja ar naža palīdzību

1. novembrī Balvu novada Rugāju pagastā kādā privātmājā atrasts 42 gadus veca vīrieša liķis ar grieztu bruci kaklā. Veicot izmeklēšanu uzsāktajā kriminālprocesā, nākamajā dienā aizdomās par vīrieša nonāvēšanu policijas darbinieki aizturēja 1974. gadā dzimušu vīreti. Atrasts arī noziedzīgā nodarijuma riks — nazis. Policija noskaidrojusi, ka noziegums izdarīts savstarpēja konflikta rezultātā, kad vīrieši nebācēja strīdu risināt savādāk.

4. novembrī tiesa piemēroja aizdomās turētajam vīrietim drošības līdzekli — apcietinājumu. A.Laizāne piebilst, ka aizdomās turētais jau agrāk vairākas reizes nonācis policijas uzmanības lokā. Ari tagad tiesā iztiesāšanas stadījā atrodas kriminālprocesi par citu noziegumu izdarīšanu. Policija turpina izmeklēšanu pēc Krimināllikuma 116. panta uzsāktajā kriminālprocesā (par citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu), par to soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz 15 gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

Ludzas policisti aizturējuši iespējamo zagli

25. oktobrī policijas Ludzas iecirkni tika saņemta informācija par to, ka 16. oktobrī tīcis apzagts kāds dzīvoklis Parku ielā. Dzīvokli nozagti dažādi metāla izstrādājumi, arī reliģiskā kulta priekšmeti.

Ludzas iecirknā kriminālpolicijas darbinieki, veicot izmeklēšanu uzsāktajā kriminālprocesā, kā arī operatīvos meklēšanas pasākumus, aizturēja iespējamo zagli, kādu 1967. gadā dzimušu vīreti, kurš agrāk tiesās gan par zādzībām, gan par narotisko vielu glabāšanu. Turpinot kriminālprocesa izmeklēšanu, policija atrada zagtos priekšmetus. Aizturētajam kā drošības līdzeklis tika piemērots apcietinājums.

Ipašnieks pārsteidza zagļus nozieguma vietā

4. novembrī policija saņēma informāciju, ka laika posmā no 2. līdz 3. novembrim Ludzas novada Rundēnu pagastā no kāda angāra nozagta dizeldegtviela un kabelis. Tika noskaidrojusi, ka garnadži savu guvumu paslēpuši netālu no zādzības vietas. Angāra ipašnieks pārsteidza viņus nozieguma vietā bridi, kad zagli atbrauca ar automašīnu, lai savāktu nozagtās mantas.

1988. un 1990. gadā dzimušie vīrieši tika aizturēti. Policija turpina izmeklēšanu uzsāktajā kriminālprocesā.

Par nonāvēšanu kautīna laikā policija aizturēja piecas personas

Aizdomās par jaunu vīrieša nonāvēšanu Kāravas novadā aizturētas piecas personas, informē policijas pārstāvē A.Laizāne.

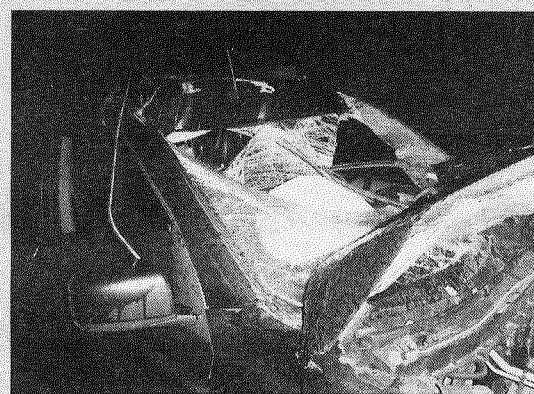
4. novembrī Kāravas novadā kādā privātmājā atrasts 1986. gadā dzimušā vīrieša liķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm — sistas brūces uz kermeņa. Par notikušo policijā uzsāktais kriminālprocess pēc Krimināllikuma 13. nodalas — noziedzīgi nodarijumi pret personas veselību.

Operatīvo meklēšanas pasākumu rezultātā 5.

novembrī aizdomās par nozieguma izdarīšanu policijas darbinieki aizturēja piecas personas — 1995., 1984., 1955. gadā dzimušus un divus 1981. gadā dzimušus vīriešus. Divi no aizturētajiem agrāk ir tiesīti, tajā skaitā viens no viņiem (1955. gadā dzimušais) tiesāts par slepkavību vainu pastiprinošos apstākļos.

Izmeklēšanā noskaidrots, ka kompānijā starp vīriešiem sācies konflikts un cietušais tīcis nonāvēts kautīna laikā. Policija turpina izmeklēšanu un lemj par drošības līdzekļu veidiem.

Pamatīgi bojāta automašīna, dzīvnieks gājis bojā



● Sadursme ar tik lielu dzīvnieku kā alnis jebkuram vieglajam automobilim beidzas ar ļoti nopietniem bojājumiem.

5. novembra vakarā ap pulksten 20.30 Rēzeknes novadā kāds 1988. gadā dzimus vīrietis, vadot automašīnu Nissan, sadūrās ar alni, kurš pēkšni izskreja uz ceļa braucamās daļas. Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā pamatīgi bojāta automašīna. Dzīvnieks notikuma vietā gāja bojā, bet autovadītājs pēc mediciniskās palīdzības sniegšanas tika palaists mājās.

Atrasta ne tikai munīcija, bet arī trīs kilogrami trolīta



● Daļa no Daugavpilī garāžā atrastās un izņemtās munīcijas.

Latgales reģiona Kriminālpolicijas biroja darbinieki, realizējot operatīvo informāciju, kādā garāžā Daugavpilī atrada un atsavināja munīciju — 152 dažāda kalibra patronas, šaujampulvera plāksnes, rokas granātas spridzinātāju, kā arī trolīta briketes 2,8 kilogramu smagumā.

Uzsāktajā kriminālprocesā notiek izmeklēšana, nonozīmētas arī nepieciešamās ekspertīzes.

PREILU iecirkni

Aizturēja par motorzāga zādzību

5. novembri policija aizturēja kādu 1966. gadā dzimušu vīreti, kurš tiek turēts aizdomās par motorzāga zādzību no majokļa Riebiņu novada Galēnu pagastā. Tiesa lemj par iespējamo viņa arestu, jo vīrietis ir iesaistīts arī kādā citā kriminālīletā par naudas zādzību.

Aptīrija atstāto ceļu būves tehniku

6. novembrī policijā reģistrēts iesniegums par notikušu zādzību Līvānu novada Rožupes pagastā. Kādā ceļu būves uzņēmuma darbinieki konstatēja, ka pa nakti no divām laukā atstātajām smagajām automašīnām nolieta degviela — 250 un 40 litri, kā arī nozagti un aizvesti divi ekskavatora kausi. Uzsāktais kriminālprocess, turpinās izmeklēšana.

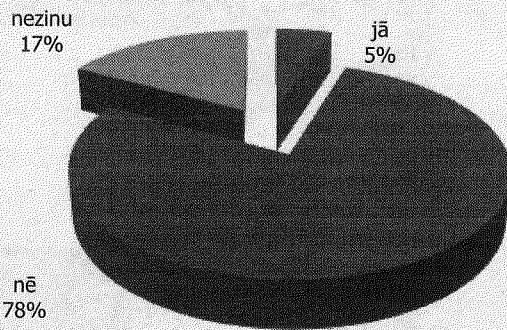
Feimaņu ezerā atrada maluzvejnieku tīklus

6. novembri policijas darbinieki rīkoja profilaktisko reidu un Riebiņu novadā Feimaņu ezerā atrada un izņēma vairākus maluzvejnieku ielaistos tīklus, viens no tiem 60 metrus garš, divi — 30 metrus garī, bet vēl kāds tīklis bija 90 metrus garš. Uzsāktais administratīvās lietvedības, tiek skaidrots, kam pieder nelikumīgie tīklī.

Aptaujas rezultāti internetā

(no 5. līdz 11. novembrim)

Vai jūs atbalstāt ikgadējo pāreju no vasaras uz ziemas laiku?



● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 14. līdz 19. novembrim **jauns** Mēness. I Mēness fāze. No 20. līdz 23. novembrim **augošs** Mēness. II Mēness fāze. 14. un 15. novembrī Mēness atradies Strēlnieka zīmē, 16. un 17. novembri – Mežāza zīmē, 18. un 19. novembri – Ūdensvīra zīmē, 20., 21. un 22. novembri – Zivju zīmē, 23. novembri Mēness pāries Auna zīmē.

14. novembri ir 1. Mēness diena, 15. novembri – 2. Mēness diena, utt.

17. novembris – īstā diena matu kopšanai, griešanai – lai tie ātrāk augtu, būtu veselīgāki un frizūra saglabātu formu, kā arī piemērots laiks skaistumkopšanai, ādas tīrišanai, mīkstīnāšanai, sejas maskām, manikīram.

20. novembri jāvairās no alkohola lietošanas – šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt lielākas problēmas. Šodien īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai mierigi atrisinātu ieilgušus strīdus, lūgtu piedošanu.

23. novembri ļaudis ir vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti, nav vēlama karsēšanās saunā un sauļošanās solārijā.

PASMAIDĪSIM

Pirmā valsts, kur ierodas Salavecis, ir Ķīna, — lai ar dāvanām pielādētu maisus.



Visi ceļu policisti jautā: «Jūs esat dzēris?». Būtu kaut viens pājautājis: «Jūs esat ēdis?»



Omīte stāsta otrai omītei:

— Man šodien horoskopā teikts «eksperimenti gultā». Nezinu, vai galvu likt kājgalī, vai segu griezt otrādi.



Zinātnieki noskaidrojuši celulīta izcelsmi: kad cilvēks regulāri domā ar otru galu, tur parādās rievas.



Pirms sauc sievieti par zakīti, padomā, vai tev pietiks kāpostiņa un vai nepievils burkāniņš.



Virs runā uz Raditāju:

— Mans Kungs, kāpēc visas meitenes ir maigas, mīlas, pieklāvīgas, bet visas sievietes stervas un maitas?



Raditājs:

— Redzi, meitenes radu es, bet par sievietēm viņas taisāt jūs...



— Kur biji?

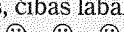
— Sievāsmāti pavadiju!

— Ko tīk netirs ģimis?

— Vilcienu bučoju!



Ja kakīs no rīta smin ūsās, čibās labāk nekāpt.



No vārdnīcas:

Sesija — iss laika posms starp brīvlaikiem. Tās laikā studenti iepazīstas ar pasniedzējiem un savu nākamo profesiju.



Sarunājas divi draugi. Viens saka:

— Nesaprotu es to mūsdienu medicīnu.

Otrs:

— Ko tu tur nesaproti?

Pirmais:

— Ja tev nav naudas, neizārstē un palaiž vaļā. Ja tev ir nauda, neizārstē, bet nelaiž vaļā.

NOVADNIEKS**RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD,
MAINA, MEKLĒJU DARBU.**

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 15. novembrim.



Tālr. . .

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtiņa — viena zīme.Sludinājumus «Novadniekā»
pienem Preiļos, Brīvības ielā
14. Tālr./fakss 653-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā?

Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtitus nepieņemsim.

Krāsainās dzejās dienas

Salas pamatskolā notika Krāsainās dzejās dienas pasākums, kas izvērtās patiešām neaizmirstams. Katrā klase bija ģerbusies tādas krāsas apģērbā, kādu krāsu dzejoli bija sacerēti.

5.—6. klases skolēni skandēja Jāņa Raiņa dzejolus bērniem, viņiem «palīdzēja» ar runājoša lellite Lolite.

7. klases skolēni bija izvēlējušies dzelteno krāsu, bet 8. klases skolēni visus pārsteidza ar savu zilo cerību zirgu un baltās krāsas tēlojumu dzejā. Meiteņu matus rotāja baltas kreppapīra lentas, bet zēni bija piesprausti zili tauriņi. Ieva Vizma Romanovska, Lāsma Strupā un Edmunds Rubins bija sacerējuši skaistus dzejolus. Skaisti skanēja dziesma «Vālodzīte» ar Pētera Jurciņa var-

diem Ievas saksofona pavadījumā, viņa izpildīja arī dziesmu «Zilais putniņš». 9. klases skolēni bija ġerbušies sarkanā — mīlestības krāsas — apģērbā un uz skatuvēs sēdēja uz sarkaniem spilveniem. Izskanēja dziesma «Rūžena», savu izjusto dzeju lasīja Ronalds Vilcāns, Amanda Peisiniece, Inga Kodore, Santa Trūpa, Dāvis Vilcāns, Baiba Vjakse. Ronalds Vilcāns izpildīja dziesmu «Atzišānas» ar Aleksandra Čaka vārdiem.

Pēc tam skolēni saņēma dažādus uzdevumus no latviešu valodas un literatūras skolotājas Irēnas Pastares — divu minūšu laikā pēc atbilstošā norādījuma sacerēt savas četrīndes, vingrinājumus vārdū atskauju veidošanā un citus.

Kad skanēja Jāņa Raiņa dzejolis «Mākonitis un Mākonite», zāles vidū uz deju iznāca visa 9. klase: svīnīgi ġerbtī zēni un burvigās balles kleitās tērptas meitenes.

Pasākuma beigās diplomi par trešo vietu ieguva 7. klase un 5.—6. klašu grupa, otro vietu — 8. klase un pirmo — 9. klase.

Daudzi skolēni bija sagatavojuši interesentus mājas darbus, bet vislielāko pārsteigumu radīja Ieva Vizma Romanovskas veikums. Viņa bija izlasījusi un izrakstījusi 121 dzejoli no 40 dzejnieku darbiem, kuros atrodams 11 krāsu tēlojums. Ievai arī pienācās pirmā vieta mājasdarbu konkursā.

S.Trūpa,
Salas pamatskolas
9. klases skolniece

Noskaidroja savu Zelta talantu

Preiļu novada Priekuļu pamatskola notika skolēnu pašpārvaldes rikotais pasākums «Priekuļu pamatskolas Zelta talanti 2012». Saulainā pēcpusdienā visi skolēni pulcējās aktu zālē, kur tos sagaidīja pasākuma vadītājas Sintija Vojevodaska un Elīna Gedroica-Juraga, kā arī ūrīja — divas skolotājas Irēnas Pastares — divu minūšu laikā pēc atbilstošā norādījuma sacerēt savas četrīndes, vingrinājumus vārdū atskauju veidošanā un viena skolniece.

Pašākuma ievaddalā tika izskaidroti noteikumi, vērtēšanas kritēriji.

Kad šī «iesildišanās» bija garām, uz skatuvēs kāpa dalībnieki. Kaut arī skolēnu talanti — joku stāstīšana, dziedāšana, skatuvēs runa, burvju triki, zīmēšana, fotografišana — bija tik atšķirīgi, kopumā tie lieliski veidoja saistošu pasākumu, kas klātesošajiem deva pozitīvas emocijas.

Kad visi priekšnesumi bija pārādīti, notika skatītāju un ūrījas balsojums, pēc kura pašpārvaldes

dalībnieki apkopoja rezultātus, apbalvoja dalībniekus un piešķira titulu «Priekuļu pamatskolas Zelta talants 2012». To ieguva 8. klases skolniece Santa Zukule ar savu talantu — portretu zīmēšanu. Tas skolabsiedriem bija pārsteigums, jo pirms tam par šo Santas aizraušanos zināja tikai retais.

K.Teīlāne,
Priekuļu pamatskolas
skolēnu pašpārvaldes līdere

Šonedēļ populārākie vārdi – Aleksandrs un Jevgenija

Pilsētās un migrācijas lietū pārvaldes (PMLP) ledzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendāra iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir **Aleksandrs** (36957), savukārt no sieviešu vārdiem – **Jevgenija** (1468).

12.11.2012. – 18.11.2012. vārda dienas svin:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Cituri Latvijā
12.11.	KAIJA	102	0	30	14	Valkas raj. — 7
12.11.	KORNĒLIJA	88	0	18	8	Rēzeknes raj. — 10
13.11.	EIŽENS	96	1	39	7	Liepāja — 7
13.11.	JEVGENIJS	3572	2	1151	271	Daugavpils — 905
13.11.	JEVGENIJA	1468	1	503	114	Daugavpils — 270
14.11.	FRICIS	275	4	49	13	Talsu raj. — 42
14.11.	VIKENTIJS	137	0	37	6	Daugavpils — 14
14.11.	VINCENTS	117	0	25	7	Krāslavas raj. — 13
15.11.	LEOPOLDS	153	0	59	11	Rēzeknes raj. — 9
15.11.	UNDĪNE	407	8	75	49	Ogres raj. — 24
15.11.	UNDA	98	0	14	11	Cēsu raj. — 15
16.11.	BANGA	14	0	5	0	Alūksnes raj. — 3
16.11.	GLORIJA	128	3	44	9	Ogres raj. — 8
17.11.	HUGO	358	32	134	62	Ogres raj. — 17
17.11.	UGA	20	0	10	1	
17.11.	ŪGIS	2289	6	389	215	Cēsu raj. — 147
18.11.	ALEKSANDRS	36 957	160	16 496	2767	Daugavpils — 3029
18.11.	DOLORESA	43	1	21	2	Liepāja — 4

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA



**Rēzeknes gaļas kombināta
GAĻAS VEIKALS ATSĀKS DARBU
JAUNĀS TELPĀS
Preiļos, Tirgus laukumā 1.**

Atvēršanas diena 16. novembrī plkst. 12.00.

Pircējus gaida degustācija.

Laipni gaidīti!

Latvijas – Lietuvas kopuzņēmums
“Viadukts” SIA aicina darbā:

- ✓ metinātāju,
- ✓ inženieri ceļnieku.

Dzīvesvieta.

Jēkabpils, Zvaigžņu iela 6.

Tālr. izziņām: 29257031, 26149456.

PĒRK mežu īpašumā, cirsmas.
Cena 1 ha līdz Ls 6000.

Samaksa tūlitēja.

Tālr. 27804000.

**PĒRKAM MEŽUS, CIRSMAS,
ĪPAŠUMUS.**

PALĪDZAM NOFORMĒT DOKUMENTUS.

**SNIEDZAM MEŽA IZSTRĀDES
PAKALPOJUMUS.**

TEL. 26303968

**LATGALES
MEŽSAIMNIEKS**

SIA „LATVIJAS GALĀ”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.

Svari. Samaksa tūlitēja.
Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus, cūkas un
gaļas šķirnes lopus.

Labas cenas. Samaksa tūlitēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

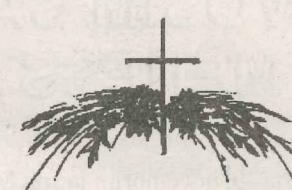


SIA “Rohē Latvijā”, Krasta iela 103, Riga, LV-1019
Tālrunis: +371 67725890, e-pasts: rohe@rohe.lv, www.rohe.lv

Pārdod

kāpostus 0,10 Ls/kg Saules ielā 13, Preiļos. Stankeviča. Tālr. 65323748;
lauksaimniecības zemi Rožkalnu pagastā 15 ha. Tālr. 20021777.

SIA "ALVSTRE"	
iepērk dzīvsvarā:	
aitas, jērus	līdz Ls 1,21/kg
gaļas šķirnes:	līdz Ls 1,70/kg
- piena tejus	līdz Ls 1,21/kg
- buļļus	no 8 līdz 24 m.v.
- govis, teles	līdz Ls 0,95/kg
	kā arī piena šķirnes govis,
	jaunlopus un piena tejus
	Cenas norādītas ar PVN.
	T. 651 97414



No Tevis tīk daudz bija ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņas vēl ilgi kopā būt ...
Izsakām visdzīļāko līdzjūtību

**Lindai un Ilutai,
TĒVU zaudējot.**

Rožupes pamatskolas
1. un 9. klasses kolektīvi



“NOVADNIEKS” 2013. GADAM!

Abonēšanu var veikt jebkurā pasta nodajā,
pie pastniekiem, Latvijas Pasta mājas lapā www.pasts.lv
vai pa tālruni 67008001 un 27008001.

**ABONĒT redakcijā, Preiļos,
Brīvības ielā 14,
ir ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!**

Fiziskās personas, abonējot “NOVADNIEKU” redakcijā **uz visu gadu** un nevis pa mēnešiem, ietaupīs uz pasta kvišu rēķina Ls 4,92, kā arī saņems gada abonētu par 11 mēnešu cenu, t. i., par Ls 36,96, vēl ietaupot 3,36 (KOPĀ ietaupījums – Ls 8,28).

ABONĒT “NOVADNIEKU” uz šiem pašiem noteikumiem var arī redakcijas mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”.

AICINĀM abonēt “NOVADNIEKU” redakcijā arī juridiskās personas, jo nebūs jāmaksā par abonēšanas pakalpojumiem.

“NOVADNIEKA” viena mēneša abonēšanas cena 2013. gadā:

fiziskām personām

Ls 3,36

juridiskām personām

Ls 4,24.

(abonēšanas pakalpojumi pastā par vienu preses izdevumu ir Ls 0,41 ar PVN.)

KATRAM ABONENTAM DĀVANĀ SKAISTS SIENAS PĀRLIEKAMAIS KALENDĀRS 2013. GADAM!